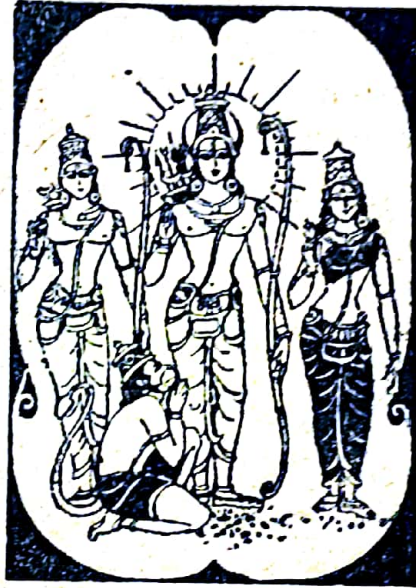

శ్రీ ర స్తు.

జగద్గురు శ్రీశ్రీశ్రీ విశ్వనాథావధూతాయనమః
శ్రీ సుబ్రహ్మణ్య మహర్షి బోధామృతమః

నిర్గుణోపాసన

ర చ య త :

శ్రీ సుబ్రహ్మణ్య మహర్షి ప్రియశిష్యుడు,
ఉభయభాషా ప్రవీణ

లింగాల సూర్యనారాయణ

శ్రీ ర స్తు.

జగద్గురు శ్రీశ్రీశ్రీ విశ్వనాథావధూతాయనమః
శ్రీ సుబ్రహ్మణ్య మహర్షి బోధామృతము
నిర్గుణోపాసన

ర చ య త :

శ్రీ సుబ్రహ్మణ్య మహర్షి ప్రియశిష్యుడు,
ఉభయభాషా ప్రవీణ

లింగాల సూర్యనారాయణ

ప్రకాశకులు :

శ్రీ ఘడియారం భాస్కరమూర్తి, B. A., L. I. C.

ప్రథమ ముద్రణ :

1982

అన్ని హక్కులు ప్రకాశకులవి.

వెల రు. 2-50

రచయిత జననము :- శ్రీ పరాభవ నామ సం||ర మార్గశిర
శుద్ధ చతుర్థశీ గురువారము ది. 29-11-1906 తేదీ

స్వేచ్ఛానందరాధ దీక్షానామక శ్రీ సుబ్రహ్మణ్య
మహర్షి కృపా కటాక్ష ప్రాప్తి :-

శ్రీ విక్రమ నామ సం||ర పుష్య శుద్ధ పంచమీ
గురువారం సూర్యోదయాది ఘ|| ౧-3౦ విలకు
ది. 2-1-1941 తేదీ గోదావరీతీరము-రాజమండ్రి

గ్రంథరచన ప్రారంభము :- 12-7-1977,

గ్రంథ ముద్రణము :- 1982.

గ్రంథప్రాప్తి స్థానము :

ఘడియారం భాస్కరమూర్తి, B. A.,

ఎల్. ఐ. సి. ఆఫ్ ఇండియా,

డివిజన్ ఆఫీసు,

ఎక్కొంటున్ డిపార్టుమెంటు,

హైదరాబాదు.

Pin. : 500 463

రచయిత తొలి పలుకులు

శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యమహర్షి మానవరూపము దాల్చిన
యుపనిషత్సారము. శ్రీవారు గృహస్థాశ్రమము తీవిగా
పాలించిన రాజయోగి. నిరంతర తపోదీక్షచే అనక్షణము
శ్రీ నీతారామ సాక్షాత్కారముల నందుచు నమ్మిన భక్తు
లకు అట్టి సాక్షాత్కారములు కల్పించిన మహాతపస్వి.
మద్రాసులో పట్టపగలు తమ నామాంకమున పరాశక్తిని
మూడవ నేత్రమునుచూపిన శంకరానతారులగు శ్రీశ్రీశ్రీ
విశ్వనాథానధూత స్వాములవారి శిష్యులు. అందుచే
అద్భుత శక్తులు వీరికి కల్గెను. కలియుగమున 20 వ శతాబ్ద
ములో అద్భుత మహిమలతో శిష్యులను ముగ్ధులను చేసిన
గృహస్థ కల్పతరువు శ్రీ సుబ్రహ్మణ్య మహర్షి. వీరిజీవితమే
ఒక యాధ్యాత్మిక సాగరము.

నేను రచించిన శ్రీ సుబ్రహ్మణ్య మహర్షి చరిత్ర,
శ్రీరామదర్శనము, శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యమహర్షి బోధామృతము
(సగుణోపాసన) అను గ్రంథములను హైదరాబాదు ఎండో
మెంట్సు కమిషనరు శ్రీ కె. పురుషోత్తంనాయుడు I. A. S.
గారు పరిశీలించి 12-7-1977 తేదీని శ్రీ సుబ్రహ్మణ్య
మహర్షి బోధించిన నిర్గుణోపాసన ఉన్న యెడల ప్రకటించెద
మని నాకు స్వయముగా వారు వ్రాసియున్నారు.

మ టి యు శ్రీ కమిషనరుగారు L. Dis. J. I. 77911/76 dt. 22-8-1977 సంబంధంపై మూడు గ్రంథములను అప్రూవు చేసి ఆంధ్రప్రదేశ్ మండలి అన్ని దేవస్థానములలో ప్రచార మగునట్లు ఆర్డర్లు ఇచ్చియున్నారు. 12-7-1977 తేదీని శ్రీ కమిషనరుగారు నాకు వ్రాసిన లేఖను పురస్కరించుకొని మా గురుచక్రవర్తి బోధించిన నిర్గుణోపాసన విషయములను సులభశైలిలో ప్రశ్న - సమాధాన రూపములో గ్రంథస్థము గావించితిని, నా గ్రంథమును భక్తి శ్రద్ధలతో సమీక్షించి శ్రీ ఘడియారం భాస్కరమూర్తి B. A. L. I. C. గారు ఈ గ్రంథమును ముద్రించి వెలుగులోనికి దెచ్చుట లోకమునకు శ్రేయస్కరమని తమ యుత్సాహమును వెలిబుచ్చిరి.

భాస్కరమూర్తిగారి వంశీయులు సదాచారసంపత్తితో గూడిన నైదిక కర్మ నిష్ఠాపరులు. వీరి ప్రపితామహులు శ్రీ పాపావధానులుగారు. వేదపండితులు. వీరి పితామహులు శ్రీ వెంకట్రామశాస్త్రిగారు. భాగవతోత్తములు. గోసేవ, భాగవతపఠనము వారి దైనిందిన కార్యక్రమము. శ్రీ వెంకట్రామశాస్త్రిగారి ధర్మపత్ని పేరమ్మగారు. ఈమె అతిథి - అభ్యాగతి సేవానిరతురాలు. ఈమె 1938 సం॥రములో శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యమహర్షి శిష్యురాలయ్యెను. ఈమె దత్త పుత్రులైన శ్రీ ఘడియారం సూర్యనారాయణమూర్తిగారు 1940 సం॥రం లో శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యమహర్షికి శిష్యులై గురుభక్తి

వరాయణులై యుండెడివారు. శ్రీ సూర్యనారాయణమూర్తి
గారి జ్యేష్ఠపుత్రులైన భాస్కరమూర్తిగారు తమ జనకులు
గావించు గురునేన శ్రీరామభక్తి గమనించి 1953 సం॥రం
లో మహేంద్రవాడ వెళ్ళియుండిరి. శ్రీ శ॥ 1886 సం॥రము
నుండి 1949 సం॥రం వరకును 63 సం॥రములు అహర్నిశలు
నిర్విరామముగా తపస్సు గావించిన పీఠమగుటచే ఆపీఠమందు
కేంద్రీకృతమైయున్న యాధ్యాత్మిక విజ్ఞానవాహిని శ్రీ
భాస్కరమూర్తిగారిలో ప్రవహించి కొన్ని దివ్యానుభూతులు
కలుగజూచెను. 1960 సం॥రంలో జరిగిన శ్రీ సుబ్రహ్మణ్య
మహర్షి శతజయంత్యుత్సవములలో శ్రీ భాస్కరమూర్తి
గారును, వీరి ధర్మపత్ని చి॥ సా॥ నెంకటసూర్యకాంతం
గారును శ్రీ సీతారామకళ్యాణము మహావైభవముగా జరుపు
కొనిరి.

శ్రీ మహర్షి దివ్యశక్తి శ్రీకందర్ప సూర్యనారాయణ
గారిలో ప్రవేశించెను. శ్రీ సూర్యనారాయణ గారి కృపా
కటాక్షము భాస్కరమూర్తిగారికి లభించెను. ప్రతి సం॥రమును
మేము గావించు శ్రీ గురుజయంతి కార్యరంగములలో
మాత్రో సహకరించుచు మా ప్రచారోద్యమమునకు వీరు
దోహద మొసగుచునే యున్నారు. ఈ నిర్గుణోపాసన గ్రంథ
మును ముద్రించి వెగులుగాటలు చూపుటకై విరాళములు
సేకరించి నారచన సార్థక మొనరించిన శ్రీ భాస్కరమూర్తి
గారు ప్రశంసనీయులు. వారిసంకల్పము పవిత్రమైనది. ఈ

గ్రంథమును ముద్రించుటకు సర్వహక్కులు శ్రీ ఘడియారం
భాస్కరమూర్తిగారికి యిందుమూలముగా సంక్రమింపజేయు
చున్నాను.

శ్రీ రాజరాజేశ్వరీదేవియు. శ్రీ సీతారాములును ఇలు
వేల్పులై శ్రీ భాస్కరమూర్తిగారి కుటుంబమును, వారి పరి
వారమును సర్వదా సకల శుభముల నొసంగి రక్షించు
చుండుగాక.

ఈ గ్రంథముపై అమూల్య సందేశములిచ్చిన శ్రీ
కందర్ప సూర్యనారాయణగారికిని, శ్రీ కుందుర్తి వేంకటనర
సయ్యపాకయాజిగారికిని, శ్రీ మునుకుట్ల శేషయ్యశాస్త్రి
గారికిని నా కృతజ్ఞతాంజలి.

ఈ గ్రంథమును సకాలములో సర్వాంగ సుందరముగా
ముద్రించుటకు సహకరించిన శ్రీ వేంకటేశ్వర ప్రింటింగ్
వర్కుస్ తిరుగువారికి ధన్యవాదములు.

ర చ య త

లింగాల సూర్యనారాయణ

డాక్టరు కందర్ప సూర్యనారాయణ సమర్పించు

పుష్పాంజలి.

భగవత్త్వము అతి సిగూఢమైనది. మనస్సునకు, నాక్కునకు అతీతమైనది. “అవాజ్మానస గోచరము” అని వర్ణింపబడెను. అయి టే అది శూన్యమా? కాదు. దానిని పట్టలేక శూన్యవాదులు శూన్యమనిరి. అనంతమయిన యంత బ్రహ్మాండము శూన్యములోనుండి ఎట్లు వచ్చును? How can Something come out of nothing? అని అడిగినాడు వివేకానందుడు. కనుక అది పూర్ణమే. అట్టి పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మముయొక్క ఏకాంశముచే ఈ చరాచర జగత్తు అంతయు నిలిచియున్నదని గీతాప్రచసము. ప్రతిమానపుడు దానిని పట్టవచ్చును, పొందవచ్చును. దానిని పొందుటయెట్లొ ఈ గ్రంథరాజము విపులముగా వ్యక్తీకరించుచున్నది,

శ్రీ శ్రీ శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యమహర్షి సగుణ - నిర్గుణోపాసనలయందు అసమాన ప్రజ్ఞాధురంధతులు. సవ్యసాచివలె సగుణసాకారభక్తి బోధించునపుడు ప్రహ్లాద నారదులవలె పులకితగాత్రులై యున్నపుడు భాగవత లక్షణమాలన్నియు శ్రీవారియందు గోచరించును. శుద్ధ నిర్గుణ నిరంజన నిర్వికార పరబ్రహ్మత్వము బోధించునపుడు కేవలము విహంగ మార్గమున పరమహంసవలె విహరింతురు. శ్రీ లింగాల సూర్యనారాయణగారు మహర్షులవారి నేవలొ అతి సన్ని

హితముగా భక్తిప్రపత్తులతో మెలగుచు వారివలన ఉపాసనారహస్యములను గ్రహించి మిక్కిలి శ్రద్ధాభక్తులతో వానినాచరించి తరించిన ధన్యజీవులు. వారి జీవితరంగములు మహర్షులవారి బోధామృతముతోను, గ్రంథరచనలతోను, బోధనలతోను, ఉపన్యాసములతోను, నిత్యానుష్ఠానములతోను ఆధ్యాత్మిక చైతన్య విలసితములై యొప్పుచుండును. మహర్షులవారి జ్ఞానరాశిని ఇతరులకు పంచియిచ్చుట రచయితల ధ్యేయము.

ఈ గ్రంథము శ్రీ భగవద్గీతా సందేశానుసారముగా గురుశిష్య సంవాదరూపమున వ్రాయబడినది. శ్రీ సూర్యనారాయణగారు శ్రీ గురుదేవులను ప్రశ్నించుటయును శ్రీ వారు సమాధానము లిచ్చుటయు చూడగా సకలోపనిషత్సారము ఇందు పొందుపరచబడినది. జిజ్ఞాసువులగు ముముక్షుజనాళికి ఇది ఒక యమూల్యమైన కానుక.

శ్రీ మహర్షుల సేవాభాగ్యమునే ఇంకను ఎన్నియో వసంతములు శ్రీ సూర్యనారాయణగారికిని, వారిద్వారా మనకును కలుగజేయ శ్రీ రామచంద్ర సద్గురు పరమాత్మను ప్రార్థించుచున్నాను.

సర్వేజనాస్సుఖినోభవంతు

మండ్లేట,
తూ॥ గో॥ జిల్లా.

ఇట్లు
శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యమహర్షి ధర్మప్రచార
సంఘాధ్యక్షుడు,
కందర్ప సూర్యనారాయణ, B. A.

శ్రీ సుబ్రహ్మణ్య మహర్షుల బోధామృతమునందు

నిర్గుణోపాసన

లోకములో ధర్మము, భక్తి, జ్ఞానములు నశించి
అధర్మము, నాస్తికత్వము, అజ్ఞానము పెచ్చు పెరిగినపుడు
భగవానుడు తాను ధర్మము నుద్ధరించుటకు అవతరింతునని
గీతలో నెలవిచ్చియున్నాడు. ఒకవేళ తాను స్వయముగ
నవతరింపకుండిన దన విభూతులలో నొకరి నవతరింపజేయును.
వారే యీలోకమునగురువులై ధర్మమును ప్రవర్తింపజేయు
చుందురు. అట్టివారికి మనకువలె నీలోకము ప్రతిబంధకము
కాదు. వారునిత్యము కృతే. వారిప్రారబ్ధముస్వేచ్ఛాప్రారబ్ధము
మిగిలినవారందఱిది పరేచ్ఛాప్రారబ్ధము. స్వేచ్ఛాప్రారబ్ధము
బాధింపదు. వారు సంతోషముతో ననుభవించెదరు. వారు
తమ సాధనవలనను, ప్రబోధమువలనను, రచనలవలనను
లోకము నుద్ధరించినంతవఱకు ఉద్ధరించి శరీరమును జాలించె
దరు. అవసరమైనచో శిష్యుల నుద్ధరించుటకు మరల మరల
వచ్చుచునే యుందురు. నదిని దాటించువాడు అందఱిని నది
కావలయొడ్డున దింపును. అందఱును వారి వారి నెలవులకు
వెడలిపోవుదురు. నావికుడు మరల వెనుకకు వచ్చును. ఇంక
గొందఱు నెక్కించుకొని ఆవలకు దాటించును. అట్లే ఉత్తమ
గురువులందఱును. ఉభయ భాషాప్రవీణ - శ్రీ లింగాల
సూర్యనారాయణగారి సద్గురువు శ్రీశ్రీశ్రీ రెడ్డి నెంకటసుబ్ర
హ్మణ్యమహర్షులవారు. శుక్లయజుర్వేదా బ్రాహ్మణులు.

వారు కేవలము అవతారమనవలెను. 28 మే 1960 సం॥రం॥
 తేదీని మహేంద్రవాడలో జరిగిన సుబ్రహ్మణ్యమహర్షులవారి
 శతజయంత్యుత్సవములకు వెడలితిని. వారి ధర్మపత్ని శ్రీమతి
 బాపనాంబగారిని దర్శించితిని, అప్పుడుగూడ అచట కొన్ని
 మహిమలు జరిగినవి. అట్టి సద్గురువులవద్ద సేవచేసి వారివద్ద
 ఉపాసనారహస్యముల నన్నిటినో తెలిసికొని తాము అనుష్ఠిం
 చుటయేగాక సోదర శిష్యులును. లోకమందలి భక్తులును
 బాగుపడుటకై సద్గురు బోధలను సరళశైలిలో గురుశిష్య
 సంవాదరూపమున వ్రాసి ప్రకటించుచుండిన శ్రీ సూర్యనా
 రాయణగారు ధన్యులు. వారి గురుభక్తి అపారము,
 అమోఘము. వారింకను వారిగురుదేవుల బోధలను, వారొ
 సంగిన రహస్యములను ప్రకటించి లోకులకందఱుకు నుపకార
 మొనర్పగలరని ఆశించుచున్నాను,

మహామండలేశ్వర్ భాగవతచరితవ్యాస్
 శ్రీరామశరణ్

కుందుర్తి వేంకటనరసయ్యపాకయాజి
 బుద్ధాం (పోష్ఠ) గుంటూరుజిల్లా.

శ్రీ సద్గురు వాసుదేవాయనమః

శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యమహర్షి మా వంశమువారికి ఆధ్యాత్మిక గురువులై యున్నారు. మా గురు చక్రవర్తి అనేక కోట్ల సంఖ్యలో శ్రీరామతారక పరబ్రహ్మ మంత్రోపాసన చేసి శ్రీ సీతారామచంద్రుల కన్నులారా గాంచుచు నైవేద్యాదులు ఆరగింపజేసిన మహాతపస్వి. నేను 1926 సం॥రం॥ నుండి శ్రీవారి పాదసేవకుడనైతిని. శ్రీవారి శిష్యవాత్సల్యము అద్వితీయము. వీరిబోధలు సగుణ - నిర్గుణ - శుద్ధనిర్గుణ తత్త్వములరాశియై సంసారబద్ధులగువారి హృదయసీమలయందు అమృతవాహినులై ప్రవహించి తాపత్రయాగ్ని చల్లార్చినవి.

ఇట్టి లోకోత్తర మహిమాన్వితులగు శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యమహర్షులవారి పరిపూర్ణానుగ్రహమునకు పాత్రుడై శ్రీ గురు పరంపరాధర్మములను సర్వతోముఖముగా లోకమున కందజేయుచున్న చిరంజీవి లింగాల సూర్యనారాయణ కృషి ప్రశంసనీయము. శ్రీ జగద్గురు శృంగేరి వీథాధిపతుల యొక్కయు, శ్రీ జగద్గురు కంచికామకోటి వీథాధిపతుల యొక్కయు, ఇండియా ప్రసిడెంటు శ్రీ సర్వేపల్లి రాధాకృష్ణన్ మున్నగు ప్రముఖులయొక్కయు ప్రశంసల నందుకొని, శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యమహర్షులవారి నిర్గుణోపాసనా రహస్యములను సులభశైలిలో, ప్రశ్న - సమాధాన రూపములో లోకమునకందజేసిన చి॥ సూర్యనారాయణ ధన్యజీవి. ఇతడు

దు వ్వ } శ్రీ గురుపాద సేవకుడు
24-11-78 } మునుకుట్ల శేషయ్యశాస్త్రి

శ్రీ గురుపాద సేవకుడు
మొనుకుట్ల శేషయ్యశాస్త్రి

ఓం నమో భగవతే సుబ్రహ్మణ్య మహాదేవాయ

శ్రీ సుబ్రహ్మణ్య మహర్షి బోధామృతము

నిర్గుణోపాసన

శ్రీ నద్గురు పరంపరాస్తుతి:

1. ఓం నమో భగవతే అవ్యక్త

గురు పాదారవిందాభ్యాం నమః

2. ఓం నమో భగవతే శ్రీ మహావిష్ణు

గురు పాదారవిందాభ్యాం నమః

3. ఓం నమో భగవతే చతుర్ముఖ

గురు పాదారవిందాభ్యాం నమః

4. ఓం నమో భగవతే మరీచిబ్రహ్మ

గురు పాదారవిందాభ్యాం నమః

5. ఓం నమో భగవతే కశ్యపబ్రహ్మ

గురు పాదారవిందాభ్యాం నమః

6. ఓం నమో భగవతే సూర్యదేవ

గురు పాదారవిందాభ్యాం నమః

7. ఓం నమో భగవతే యాజ్ఞవల్క్య

గురు పాదారవిందాభ్యాం నమః

8. ఓం నమో భగవతే జనక

గురు పాదారవిందాభ్యాం నమః

9. ఓం నమో భగవతే శుకయోగీంద్ర

గురు పాదారవిందాభ్యాం నమః

10. ఓం నమో భగవతే సాందీప
గురు పాదారవిందాభ్యాం నమః
11. ఓం నమో భగవతే శ్రీకృష్ణ
గురు పాదారవిందాభ్యాం నమః
12. ఓం నమో భగవతే శ్రీధర
గురు పాదారవిందాభ్యాం నమః
13. ఓం నమో భగవతే శ్రీవేమన
గురు పాదారవిందాభ్యాం నమః
14. ఓం నమో భగవతే తిరువేంగళ
గురు పాదారవిందాభ్యాం నమః
15. ఓం నమో భగవతే చెన్న
గురు పాదారవిందాభ్యాం నమః
16. ఓం నమో భగవతే భీమ
గురు పాదారవిందాభ్యాం నమః
17. ఓం నమో భగవతే అప్పయదీక్షిత
గురు పాదారవిందాభ్యాం నమః
18. ఓం నమో భగవతే పరశురామపంతుల నారసింహ
గురు పాదారవిందాభ్యాం నమః
19. ఓం నమో భగవతే సుందరరామ
గురు పాదారవిందాభ్యాం నమః
20. ఓం నమో భగవతే సీతారామస్వామి
గురు పాదారవిందాభ్యాం నమః

21. ఓం నమో భగవతే శినరామదీక్షిత

గురు పాదారవిందాభ్యాం నమః

22. ఓం నమో భగవతే మంత్రీక్షితాగురు పాపయశాస్త్రి

గురు పాదారవిందాభ్యాం నమః

23. ఓం నమో భగవతే యోగగురు శ్రీవిశ్వనాథావధూత

గురు పాదారవిందాభ్యాం నమః

24. ఓం నమో భగవతే అస్మత్కారణగురు శ్రీవేంకట
సుబ్రహ్మణ్య నామక శ్రీశ్రీశ్రీ స్వేచ్ఛానందనాథ

దీక్షానామక గురుపాదారవిందాభ్యాం నమః

శ్లో॥ అవ్యక్తదేశికారంభాం శ్రీకృష్ణ గురుమధ్యమాం ।

అస్మదాచార్య పర్యంతాం నందే గురుపరంపరాం॥

శ్లో॥ పాపయార్య! నమస్తుభ్యం । పాపారణ్యదవానల ।

విశ్వనాథ! నమస్తుభ్యం । విశ్వరూపాయ తేనమః 1

లోచనాంతరవాసాయ । లోకజ్ఞప్తి కళాత్మక !

జ్ఞప్తిసాక్షి స్వరూపాయ । నేత్రవాసాయ తేనమః॥ 2

దృగంతర నివాసాయ । దృశ్యప్రతిపలాత్మకా

దృద్ధృశ్యాతీతరూపాయ । నేత్రవాసాయ తే నమః 3

సూక్ష్మమూర్త నివాసాయ । శుద్ధబ్రహ్మస్వరూపక !

సుప్రకాశ స్వరూపాయ । నేత్రవాసాయ తే నమః 4

మంగళం దృగ్రూపాయ । మంగళం దృశ్యరూపక ।

దృద్ధృశ్యాతీతరూపాయ । శుద్ధరూపాయ తే నమః

జగద్గురు విశ్వనాథావధూత స్వామి స్తుతి.

గీ॥ భారతీయుల ఘనత కాపాడదలచి ।
ఆదిశంకరమూర్తియే అవతరింప ।
విశ్వనాథావధూతగా వినుతినేయు ।
భాగ్యమబ్బుట బహు తపః ఫలముగాదె !

గీ॥ రాజయోగము మెరయ మద్రాసునందు
పార్వతిని సంకమునజూపి ప్రబలినట్టి
విశ్వనాథావధూత మా వినుతులంది
సిరులనొసగుచు మమ్ము రక్షించుగాక॥

శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యమహర్షి గురు స్తుతి.

శ్లో॥ భస్మోద్భాసితదేహకాంతిమమలం శుశ్మేరవక్త్రాంబుజం
చిన్మద్రాధయహస్తదీప్త మనిశం కైవల్యదీక్షాపరం
నాపాంబాసహితం ప్రభావకలితం శ్రీశంకరస్వామినం
సుబ్రహ్మణ్యగురూత్తమం హృదిముదాసేవేనదాపావనం

గీ॥ ముక్తికామిని యెవ్వనిమోల నిలిచి
హాససువిలాసగరిమ లాస్యంబు నలుపు
అట్టివాడవు నీవకావా ! మహాత్మా !
పరమపుణ్య ! సుబ్రహ్మణ్య గురువరేణ్య !

ఓం నమో భగవతే సుబ్రహ్మణ్య మహాదేవాయ

శ్రీ సుబ్రహ్మణ్య మహర్షి వోదామృతము

నిర్గుణోపాసన

శ్లో॥ గురుర్బ్రహ్మ గురుర్విష్ణుః
గురుర్దేవో మహేశ్వరః
గురుస్సాక్షాత్పరంబ్రహ్మ
తస్మై శ్రీ గురవేనమః॥

శ్లో॥ గుకారశ్చాంధకారస్తు । దుకారస్తన్నిరోధకృత్
అంధకారవినాశిత్యా ద్గురురిత్యభిధీయతే॥

శ్లో॥ గుకారశ్చ గుణాతీతో రూపాతీతో గుకారకః
గుణరూప విహీనత్వాత్ గురురిత్యభిధీయతే॥
ఓం నమో భగవతే శ్రీ స్వేచ్ఛానందనాథసద్గురు
పరబ్రహ్మణేనమః॥

శ్లో॥ యః పృథ్వీభరవారణాయ దివిజై స్సంప్రార్థిత
శ్చిన్మయః ।
సంజాతః పృథివీతలే రఘుకులే మాయామనుష్యోఽ
వ్యయః ।
నిశ్చక్రం హరిరాక్షసః పునరాద్రబ్రహ్మత్వమాద్యం
స్థిరాం ।
కీర్తింపాపహరాం విధాయజగతాం తం జానకీశంభతే॥

శ్రీ॥ విశ్వోద్భవ స్థితిలయాదిషు హేతు మేకం ।
 మాయాశ్రయం విగతమాయ మచింత్యమూర్తిం ।
 ఆనందసాంద్రమమలం నిజబోధరూపం ।
 సీతాపతిం విదితతత్త్వమహం నమామి॥

శ్రీ॥ పురారిగిరిసంభూతా శ్రీరామార్ణవసంగతా ।
 అధ్యాత్మరామగంగేయం పునాతిభువనత్రయం॥

శా॥ శ్రీ మద్వివేకాంఘ్రి పద్మములు సంసేవించుచున్
 భక్తిచే
 ధీమంతుండగు నాంజనేయుని నసద్దేహేంద్రియాతీతచి
 ద్భామానందుడవీననేని కృపన్ బోధించు శ్రీజానకీ
 రామబ్రహ్మము సంతరంగమున నారాధింతు
 నశాంతమున్.

సీ॥ తన రజోగుణముచే - దనరంగనేదేవి
 గల్పించు నఖిలలోకములనెల్ల ।
 దన సత్త్వగుణముచే - నొనరంగనేకొమ్మ
 పోషించునీ నర్వభూతములను ।
 దన తమోగుణముచే - దగనే ఎధూమణి
 జగములనెల్ల సం - క్షయముఁజేయుఁ ।
 చాశుద్ధనత్వ ప్రధానయై యే రామ
 రామాంకమ ననజస్రముననించు ।

గీ॥ నట్టి భువనైకమాత దయాసమేత ।
 నద్గుణవ్రాత నిర్మలస్వాంతపూత ।
 భక్తజన మానసోద్యాన పారిజాత ।
 సీత కరుణించి నన్ను రక్షించుగాత ।

మ॥ తనరంగాయముచేత రామచరణ ద్వంద్వైక
 దాస్యంబు హె
 చ్చిన భక్తిం దగువాక్కుచే ననిశమన్ శ్రీరామ
 నామ ప్రకీ
 ర్తనముంజి త్తముచేత రామ పరత త్వధ్యానముం
 జేయుశ్రీ
 హనుమంతున్ సముపాశ్రయింతు మదభీష్టార్థంబు
 సిద్ధింపగన్॥

మా గురు చక్రివర్తి శ్రీ సుబ్రహ్మణ్య మహర్షి
 మానవరూపముదాల్చిన యుపనిషత్సారము. సంసారబద్ధు
 లగువారి హృదయసీమలయందు గురువరేణ్యుని సగుణ,
 నిర్గుణ, శుద్ధనిర్గుణ తత్త్వోపదేశములు అమృతనాహినులై
 ప్రవహించి తాపత్రయాన్ని చల్లార్చినవి. ద్వైతము,
 అద్వైతము, శుద్ధాద్వైతము అనునవి మహర్షి వ్యక్తిత్వ
 మాన సమ్మేళనమొందినవి. ఈగురుమూర్తియే యొకయాధ్యా
 త్మిక సాగరమగుటచే వీరి బోధామృతములు గృహస్థులగు
 ముముక్షువులకు రసాయనములు. శ్రీ గురుదేవుని దివ్య

బోధలు లోకమునకు అమూల్య సందేశములు. శ్రీ మహర్షులవారు ధ్యాన తపోవీక్షాదులు ముగించుకొని యోగ సమాధినుండి మేల్కొంచి బ్రహ్మనందచిత్తులై గురుపీఠము నలంకరించియుండిరి. గురువర్యుల బోధామృతమును గ్రోలుచుండగా నాకు గల్గిన సందేశములను శ్రీవారి కెరింగించితిని. శ్రీవారు ప్రసన్నచిత్తులై యనుగ్రహించిన సందేశముల నిను పొందుపరచితిని. శిష్యుడైన లింగాల సూర్యనారాయణ ప్రశ్నించుటయును, శ్రీ సుబ్రహ్మణ్య మహర్షులవారు సందేశానివృత్తి చెప్పటయును ఈ గ్రంథమున పొందుపఱచబడినవి.

శిష్యుడు :- నేను చేయుచున్న సుందరకాండ పారాయణ ఫలముగా తమ దివ్యపాదారవిండ నేన నాకీజన్మలో లభించినది. తమ సేవాభాగ్యము లభించిన ప్రారంభ దశలో మిమ్ములను పవిత్ర బ్రాహ్మణ వంశమందు జన్మించిన కర్మయోగిగామాత్రమే తెలిసికొనగల్గితిని. తాము అనుగ్రహించిన సగుణోపాసన, సగుణాగాధనలు నాలో జీర్ణమైన కొలదిరోజులకే నాశరీరమందలి ప్రతిరక్తకణమందును, ఒక నూతనాధ్యాత్మిక శక్తి తాండవమాడసాగెను. నా పూర్వజన్మ తపఃఫలముగా తమ పాదరేణువు సోకినంతనే శ్రీరామ చంద్రుని దివ్యనందర్శనము లభించినది. నీలమేఘచ్ఛాయ దేహకాంతితోను, తామర రేఫలవంశ విశాల నేత్రములతోను, విశాలమైన వక్షఃస్థలముతోను ఉదయించుచున్న

సూర్యకాంతితో సమానమైన కాంతిగల స్వర్ణకుండలముల
తోను, తీర్చిదిద్దిన నాసికతోను, రత్నస్థగిత సువర్ణకిరీటము
తోను, చక్కని చెక్కిళ్ళతోను, ఆజానుబాహువులతోను,
మెఱపు కాంతులను మరపించు దివ్య వీణాంబరములతోను.
వసమాలతోను, మహాసుగంధలిప్తాంగముతోను, జ్ఞానముద్ర
తోను గూడినపరమ శాంతమూర్తియగు శ్రీరామచంద్ర
ప్రభువు చిరునవ్వుతో నాధ్యాన నిషలో దర్శనమిచ్చెను.
నాజన్మస్మృతికి స్పృశమైనది. తాము గావించిన శ్రీరామ
రామరామ అను మంత్రోపదేశముచే దివ్యానుభూతులు
కలుచున్నవి. దశరథరాముడొక్కడేగదా! శ్రీ+రామ+
రామఅనువానికి ఆధ్యాత్మిక రహస్యమెఱిగింప వేడెనను.

శ్రీమహర్షి :- నాయనా! నీగురుసేవా ఫలితముగా
నీకీ ప్రశ్న కలిగినది. వినుము బ్రహ్మాద్రాది దేవతల
చేతను, ముని శ్రేష్ఠులచేతను, చరాచరరూప చైతన్య
ప్రాణులచేతను సేవింపబడునది. శ్రియతే ఇతి శ్రీః, జగ
జ్జనని సీతామహాలక్ష్మీ మరియు శ్రు = శ్రీవణే అనుధాతు
నిస్పృతిచేత “చేతనకృతంకించిదపి ప్రార్థనారూప విజ్ఞాపనం
భగవంతం శ్రీరామం శ్రీవణి ఇతి శ్రీః”

చైతన్యము గల్గిన ప్రాణులు గావించిన విజ్ఞాపన
రూపమైన ప్రార్థనను శ్రీరామచంద్ర ప్రభువునకు వినిపించు
నది. లేదా స్వయం శృణోతి ఇతి శ్రీః

భక్తులు గావించు ప్రార్థనను ఆదరముతో స్వయముగా వినునదిశ్రీః. లక్ష్మీదేవియే రామావతారములూ సీతగా అవతరించినది. శ్రీరామ సాన్నిధ్యముచే సృష్టి కార్యములను నిర్వహించు మూల ప్రకృతి సీత.

మరియు రామనామములు మూడింటిలో మొదటి రామనామవాచ్యుడు రశరథ పుత్రుడు సగుణ రాముడు. ద్వితీయ రామనామ వాచ్యుడు నిర్గుణుడు ఆత్మరాముడు. తృతీయ రామనామ వాచ్యుడు నిరావరణ పరిపూర్ణ శుద్ధ నిర్గుణ సరబ్రహ్మ స్వరూపుడైన రాముడు.

“క్షరస్సర్వాణి భూతాని కూటస్థోఽక్షర ఉచ్యతే ।
ఉత్తమః పురుష స్తన్యః పరమాత్మే త్యుదాహృతః॥

అనగా సగుణ, నిర్గుణ, శుద్ధనిర్గుణ తత్త్వస్వరూపమైన నాతనమైయొప్పు శుద్ధాద్వైతమే మన గురుపరంపర మన కొనంగిన విజ్ఞాన భిక్ష.

శిష్యుడు :- మహర్షి చంద్రా! మనము గావించు ప్రతి కర్మ కాండలో “ బ్రహ్మకర్మ సమారభే ” అని సంకల్పము చేయుదుముగదా ! మనము గావించు కర్మ బ్రహ్మకర్మ ఎట్లగును ?

మహర్షి :- శ్లో॥ బ్రహ్మర్పణం బ్రహ్మహవిః బ్రహ్మగ్నా
 బ్రహ్మణాహుతమ్ బ్రహ్మైవ తేన గంతవ్యం
 బ్రహ్మకర్మ సమాధినా॥

గీత 4 అధ్యాయ. 24 శ్లో॥

హోత (హోమముచేయువాడు) హవిస్సు, అగ్నియు,
 యజ్ఞోపకరణములు, అంతయు పరమాత్మ భావనగాజేయు
 వాని కర్మయు బ్రహ్మమే యగుచున్నది.

శిష్యుడు :- దేశికేంద్రా! నేను సంధ్యానందనము
 చేయునపుడు ఆచమనముచేయుచు కేశవాయస్వాహా, నాగా
 యణాయస్వాహా, మాధవాయస్వాహా అని మూడుసార్లు
 జలమును గ్రోలుచున్నాను. స్వాహా అను పదము అగ్నిలో
 హోమము చేయునపుడు మాత్రమే ఉపయోగింపవలెను
 గాని నీరు త్రాగుచు స్వాహా యనుట ఎట్లు పొనగును ?

మహర్షి :- వత్సా! ఈ శరీరమే పిక క్షేత్రము.
 ఈ క్షేత్రమందు పరమేశ్వరుడు వైశ్వానర రూపముతో
 నున్నాడు.

శ్లో॥ అహంవై శ్వానరోభూత్వా ప్రాణినాం దేహమాశ్రితః ।
 ప్రాణాపాన సమాయుక్తః పచామ్యన్నం చతుర్విధమ్॥

గీత 15 అధ్యాయ. 14 శ్లో॥

నేను వైశ్వానరుడను పేరుగల జఠరాగ్నినై సకల
ప్రాణుల శరీరములయందును ప్రవేశించి జఠరాగ్నిని ప్రజ్వ
లింపజేయు ప్రాణాపాన వాయువులతో జేరి భక్ష్యము,
భోజ్యము, లేహ్యము, చోష్యము అను పేర్లుగల నాల్గు
విధములైన యాహారమును పచనముచేయుచున్నాను.

1. భక్ష్యము :- దంతములచే కొరికి తినునది.

2. భోజ్యము :- నాలుకతో మాత్రము భుజించెడు
క్షీరాన్నాదులు.

3. లేహ్యము :- నాలుకతో చప్పరించి తినెడు
పచ్చడి మొనవి.

4. చోష్యము - నాలుకతో చప్పరించకనే భుజిం
చెడు క్షీరము మొనవి.

ఏదేని భుజించు సమయమున శరీరమును క్షేత్రము
గాను, ఆత్మను భగవంతునిగాను భావనచేసి పరమేశ్వరునకు
నైవేద్యము చేయునట్లు భావించవలయును. అట్టి కర్మ
బ్రహ్మకర్మ యనిపించుకొనును.

1. కేశవాయ స్వాహా :- అనగా బ్రహ్మ, విష్ణు,
శివాత్మక తేజో రూపియగు అగ్నియందు ఆహుతిచేయుట.
(నిర్గుణము)

2. నారాయణాయస్వాహ :- జ్ఞానస్వరూపియగు
వైశ్వానరాగ్నియందు హోమముచేయుట. (నిర్గుణము)

3. మాధవాయస్వాహ :- మాయకు భర్తయగు
పరమేశ్వరాంశయగు వైశ్వానరాగ్నియందు హోమము
చేయుట. (నిర్గుణము)

ప్రతి మంత్రమునకును “ ప్రాణాయామేవినియోగః ”
సంకల్పము చేయవలసియున్నది. కావున జలముచే మూడు
సార్లు తడిపిన హృదయ గ్రంథి నాడులు ప్రాణాయామము
నకు తగిన పరిపక్వస్థితిలోనుండును. అప్పుడు ప్రాణాయా
మము చేయవలెను.

తక్కిన యిరువదియొక్క నామములకును సగుణ నిర్గు
ణార్థములు గలవు.

4. గోవిందాయనమః :- దుష్టశిక్షణ, శిష్టరక్షణ
లకు భూమియందు అవతరించినవానికి నమస్కారము. ఇది
సగుణబ్రహ్మ వాచకము.

5. విష్ణవేనమః :- సర్వత్ర వ్యాపించియుండు శుద్ధ
నిర్గుణ పరబ్రహ్మమునకు నమస్కారము (నిర్గుణము)

6. మధుసూదనాయనమః :- మధువను రాక్షసుని
చంపిన పరమేశ్వరునకు సమస్కారము. (సగుణము)

7. త్రివిక్రమాయనమః :- బలిబంధన కాలమందు
మూడులోకములను మూడు అడుగులచే ఆక్రమించినవాడు.
(సగుణము)

8. వామనాయనమః :- వామన రూపముతో హస్త
రూప విశ్వరూపములు చూపినవానికి నమస్కారము.
(సగుణ నిర్గుణములు)

9. శ్రీధరాయనమః :- లక్ష్మీ దేవిని ధరించిన నాథా
యణునికి నమస్కారము. (సగుణము)

10. హృషీకేశాయనమః :- ఇంద్రియములకు అధి
పతియగు నక్షర స్వరూపునికి నమస్కారము. (నిర్గుణము)

11. పద్మనాభాయనమః :- పద్మము నాభియందు
గల విష్ణువునకు నమస్కారము. (సగుణము)

12. దామోదరాయనమః :- వనమాల ఉదరమందు
గలవానికి నమస్కారము. (సగుణము)

13. సంకర్షణాయనమః :- కామకోఠి ధాది శత్రువు
లను సంహరించువానికి నమస్కారము. (నిర్గుణము)

14. వాసుదేవాయనమః :- జగత్తులు ఇతనియందు
వసించియుండును కావున వాసుదేవుడయ్యెను. ఆ పరమా
త్మకు నమస్కారము. (నిర్గుణము)

15. ప్రహ్లాదాయనమః :- మిక్కిలి బలముగల
నిర్గుణ పరబ్రహ్మమునకు నమస్కారము. సకలలోకములను
పరబ్రహ్మము భరించుచుండును. (నిర్గుణము)

16. అనిరుద్ధాయనమః :- ఎవనిచేతను నిరోధింప
బడనివానికి నమస్కారము. (నిర్గుణము)

పరమార్థ త్రికాలాబాధ్యము.

17. పురుషోత్తమాయనమః :- క్షరము అక్షరముల
కంటె అతీతమైన పురుషోత్తమునికి నమస్కారము (నిర్గుణము)

శ్లో॥ క్షరస్సర్వాణి భూతాని కూటస్థోఽక్షర
ఉచ్యతే ।। ఉత్తమః పురుషస్తస్య ।।

గీత. 15 అధ్యాయ. 16, 17 శ్లో॥

18. అథోక్షజాయనమః :- జితేంద్రియములకు
ప్రత్యక్షమగువానికి నమస్కారము. (సగుణము నిర్గుణము)

19. నారసింహాయనమః :- నరసింహకృతిదాల్చిన
వానికి నమస్కారము. (సగుణము)

20. అచ్యుతాయనమః :- నాశములేని పరమాత్మకు
నమస్కారము. (నిర్గుణము)

21. జనార్దనాయనమః :- సముద్రమధ్యమందున్న
జనుల నడి రాక్షసులను సంహరించినవానికి నమస్కారము.
(సగుణము)

22. ఉపేంద్రాయనమః :- ఇంద్రాకమునకు ఉపరి
భాగముననుండువానికి నమస్కారము. (సగుణము)

23. హరయేనమః :- అజ్ఞానమును హరించువానికి
నమస్కారము. (నిర్గుణము)

24. శ్రీకృష్ణాయనమః :- త్రిగుణాత్మకమైనమూల
ప్రకృతితో సర్వముచేయువానికి నమస్కారము (నిర్గుణము)

ఇరువదినాల్గు తత్త్వములకు ఇరువదినాల్గు నామములు
పంచభూతములు 5. శబ్ద, స్పర్శ, రూప, రస, గంధములు 5

కర్మేంద్రియములు 5. జ్ఞానేంద్రియములు 5. మనోబుద్ధి
చిత్రావాంఛారములు 4. మొత్తము ఇరువదినాలు తత్త్వ
ములు. ఈవిధముగా తెలిసికొని చేయు కర్మకు బ్రహ్మ
కర్మ అని పేరు.

శిష్యుడు :- గురువుంగనా ! మంత్రము జపించు
టకు ముందు 1. ఋషి 2. ఛందస్సు 3. దేవత 4. బీజము
5. శక్తి 6. కీలకము. అంగన్యాసము కరన్యాసము ఎందుకు
చెప్పవలెను ?

మహర్షి :- మంత్రము ఎవనిచే నేర్పబడుచుండునో
అతనిని ఋషియని చెప్పుదురు. ఋషి = ఋ = గతౌ =
జ్ఞానపారమును పొందువాడు. 1. జ్ఞానముయొక్క పార
మును పొందినవాడు ఋషి. 2. ఛందస్సు అనగా సంతోష
పెట్టునది. ఛందయతి = ఆహ్లాదయతి ఛందః ఏది ఛందో
బద్ధమై యుండునో దానికి ఛందస్సు అనిపేరు. 3. దేవత =
మంత్రమునకు ఏది అధిదేవతయో దానికి దేవత అనిపేరు.
4 మంత్రమునకు ఏది మూలమో అది బీజ మనబడును.
5 దాని మహిమ ఏది గలదో దానికి శక్తి అనిపేరు.

6 మంత్రముయొక్క రహస్య మేదియో దానికి కీలకము అనిపేరు

అధిదేవతను ప్రాణమనియు ఋషి మొదలగు షడంగ
ములు నేత్రములు కర్ణములు మొ॥నవి ఇంద్రియములనియు
గ్రహించవలెను. మంత్రము మాత్రము ఉండి ఋష్యాదులు
లేనిచో ప్రాణము మాత్రము ఉండి ఇంద్రియాదులు లేని

వానివలె నుండను. ఇంద్రియములును మనస్సును మంచి స్థితిలో నున్నప్పుడే జీవాత్మకు ప్రయోజనము.

అంగన్యాయ కరన్యాయములకు గూడ విశేషార్థము గలదు. న్యాయమనగా స్థాపనచేయుట. ప్రత్యంగమందును ఇష్టదేవతాశక్తిని స్థాపించి జపించిన మంత్రసిద్ధితోపాటు దేవతా సాక్షాత్కారము కలును.

శత్రువులు ప్రవేశింపకుండుటకు సైన్యము ఏలాగున దిగ్బంధనము చేయునో ఆలాగుననే విఘ్నదేవతలు ప్రవేశించి భంగపఱచకుండగ మహర్షులు మంత్రానుష్ఠానమును ఇట్లు విశేషీకరించిరి. అందుచేతనే ఆచమనముచేసిన వెంటనే “ఉత్తిష్టంతు భూతపిశాచాః! ఏతే భూమిభారకాః! ఏతే మామవిరోధేన బ్రహ్మకర్మ సమారభే.

నేను తపస్సుచేయుచోటునుండి అదృశ్య రూపముగా నున్న భూత ప్రేత పిశాచాదులు లేచిపోవుగాక. ఇవి భూమికి భారమును కల్గించునవి. వివి సంచారమునకు భిన్నము లేకుండగ బ్రహ్మకర్మ చేయుదునని భావము.

శిష్యుడు :- మహర్షి చంద్రా ! మానవులకు ఎప్పటికైనను మరణము తప్పదుగదా ! జీవుడనగా నేమో స్వప్నముగా తెలియకున్నది. మహర్షులు పర్యతగుహలలో జేరి ఏకాంతముగా తపోనిష్ఠాదులు గావించుటకు కారణమేమి ?

మహర్షి :- కుమారా ! వినుము.

శ్లో॥ శరీరం యదవాప్నోతి యచ్ఛాస్త్రైశ్చ మతీశ్వరః
గృహీత్వైతాని సంయాతి వాయుర్గంధానివాశయాత్

భగవద్గీత 5 అ. 9 శ్లో॥

వాయువు పుష్పములు - అగరవత్తులు మొదలగు
వానిని అచటనే విడిచి అందలి పరిమళ పరమాణువులను
ఎట్లు తీసికొనిపోవుచున్నదో ! అట్లే దేహేంద్రియములకు
ప్రభువైన జీవుడు దేహమును అచ్ఛటనే వదిలి మనస్సు
మొదలైన యింద్రియములతో మరియొక దేహమును పొందు
చున్నాడు. జీవుడు దేహాంతరము నొందు స్థితికే జీవ
యాత్ర అనిపేరు. పరిమళ పరమాణువులు కాన్పించనట్లే
జీవుడు కాన్పించడు. జీవుని యధార్థస్థితిని తెలిసికొనుటకే
మునులు పర్వతగుహలలో తపస్సు చేసికొనుచుందురు.

శిష్యుడు :- దయానాగరా ! మరణమన నేమోతెల్పి
దేహాంతరమునొందు జీవుని స్థితిని ఎరిగింప వేడెదను ?

మహర్షి :- స్థూలశరీరము ఇరువది యేడు తత్త్వము
లతో గూడియుండును.

పంచమహాభూతములు :-

పృథివ్యాపస్తేజోవాయుగాకాశములు.

పంచకర్మేంద్రియములు :-

వాక్ పాణి పాదపాయూపస్థలు.

పంచజ్ఞానేంద్రియములు :-

త్వక్ చక్షు శ్రోత్రజిహ్వఘ్రాణములు 5

పంచప్రాణములు :-

ప్రాణ-అపాన-వ్యాన-ఉదాన-సమాన వాయువులు 5

అంతఃకరణ చతుష్టయము :-

మనోబుద్ధిచిత్తాహంకారములు 4

అవిద్య - కామము - కర్మ. 3

స్థూలశరీరము 27 తత్త్వములతో కూడియుండును 27

స్థూలపంచమహాభూతములును, స్థూలపంచకర్మేంద్రియములును, నశించుటకే మృత్యువు అనిపేరు. తక్కిన పదునేడు తత్త్వములతో కూడినదే సూక్ష్మ శరీరము. మృత్యువునందు ప్రాణియొక్క సర్వనాశము జరుగదు. పుష్పములలోని పరిమళ పరమాణువులు బాహ్యమునకు గోచరించని విధముగానే సూక్ష్మశరీరము చర్మచక్షువులకు గోచరముగాదు. సూక్ష్మశరీరమే తాను గావించిన కర్మ సంస్కారములను బట్టి మఱియొక స్థూల దేహము నొందుచుండును.

శిష్యుడు :- దేశికేంద్రా ! ప్రాణమనగా గాలిగదా ! ప్రాణము పోవుటయనగా గాలి శరీరభాగములనుండి బయటికి పోవుచున్నట్లు అనసానదశలో ప్రత్యక్షముగా కాన్పించుచున్నది గదా ! మరణానంతరము శేవపదార్థముండునని సెలవిచ్చితిరే. అది యెట్లు నమ్మవచ్చును.

మహర్షి :- కుమారా ! వినుము, మరణమనగా గాలిపోవుటయే అయినచో బాలురు ఆడుకొను కాలిబంతిలో గాలికొట్టినచో ఆడుటకు పనికివచ్చును. గాలి తీసివేసినచో చప్పబడి ఆడుటకు పనికిరాకుండును, దేహి యందలి ప్రాణము గాలియే యైనచో బంతిలో గాలికొట్టినట్లు ప్రయత్నించిన దేహము లేచి సంచరించదు. కావున ప్రాణమనగా గాలివలె కాన్పించును. అది గాలికాదు, చైతన్య శక్తితోగూడిన హంసస్వరూపము. అందుచేతనే అనుభవజ్ఞులు మరణించువానినిజూచి హంస లేచిపోవుచున్నదందురు.

శిష్యుడు :- అమృతస్వరూపా ! తమ బోధలో ఎప్పటికప్పుడే నూతనాధ్యాత్మిక చైతన్యము తాండవించుచున్నది. పెద్దలు “హంస-హంస” అని పలుకుచుందురు. కాని హంస తత్త్వమేదియో బోధింప వేడెదను.

మహర్షి :- వత్సా ! నీవు నదికి స్నానమునకు వెళ్ళి ఎంతవరకు ప్రమాదము కలుగదో అంతవరకును జలము లోనికి దిగుము. కంతము దాటి జలము ముక్కులలో ప్రవేశించినచో జీవికి ప్రమాదము వాటిల్లును. అదియే హంసస్థానము. ప్రకృతి పురుషాత్మకంబగు హంసయొక్క వాస్తవ స్వరూపము తెలియనిదే బుద్ధిచలనము నశించదు. హంస తత్త్వము తెలిసినయెడల ప్రాణవాయువు, బుద్ధి, మనస్సుస్థిరత్వము నొందును. హఠాత సంజ్ఞ కలవాడు ఆత్మ. శక్తికి సకారమనిపేరు. ప్రకృతియే తాను అనడి

అభేదస్ఫురణతో గూడియుండుటకే హంసస్వరూపుడనిపేరు.
హంసచక్రమున ఎనిమిది దిక్కులయందును ఎనిమిది రేకు
లుండును. పాలతోగలిసిన నీటిని హంస వేరుచేసి పాలనే
శ్రాగినట్లు హంసతత్త్వము సిద్ధిచేసిందినవాడు నిస్సారమైన
ప్రపంచమును ప్రపంచ విలక్షణుడైన పరమాత్మనుండి
విభజింపజాలును.

శిష్యుడు :- హంసతత్త్వమును ప్రాచీన కాలమున
ఎవరికి ఎవరు ఎట్లు బోధించిరో వివరింపవార్ధన.

మహర్షి :- ప్రాచీన కాలమున శంకరుడు పార్వతికి
బోధించిన హంసతత్త్వ రహస్యమును ననత్కుమారుడు
గౌతమ మహర్షికిట్లు ఉపదేశించెను. దీనికి హంస ఋషి.
అవ్యక్తాయత్రీ ఛందస్సు. పరమహంస దేవత. అహం
బీజం. నః శక్తి. సోహం కీలకము. ఈహంసకు అగ్నియు
చంద్రుడును రెండు రెక్కలు. ఓంకారము శిరస్సు. ఓందువు
నేత్రము. ముఖము రుద్రుడు. రుద్రాణి (పరాశక్తి) పాద
ములు. కాలము అగ్ని బాహువులు. హంస సంచరించు
అష్టదశముల యందును ఎనిమిది వృత్తులు పుట్టుచుండును.
హంస తూర్పుదశమున సంచరించునపుడు పుణ్యకార్యముల
యందు దీక్ష. ఆగ్నేయ దశమున నిద్రాస్యాదులు
దక్షిణ దిక్కున క్రూరమతి. నైరుతి దశమున పాపబుద్ధి.
వరుణదిక్కున క్రోడాసక్తి, వాయవ్యమున గమనాదిబుద్ధి.
ఉత్తరదిక్కున రతిప్రీతి. ఈశాన్య దిక్కునందు ద్రవ్య

సంపాదనానక్తి. మధ్యయందు వైరాగ్యము. కేసరమందు
 జాగ్రదవస్థ, కర్ణికయందు స్వప్నము. లింగమందు సుషుప్తి
 పద్మత్యాగ సమయమున తురీయావస్థ, హంసనాదమందు
 లీనమగునపుడు తురీయాతీతమనియు, ఉన్మత్తియనియు, వ్యవ
 హారము కల్గును. ఎనిమిది దశములుగల పద్మమునకు నూట
 యిరువదియైదు చిన్న రేకులుండును. దీని కే సహస్రారమని
 పేరు. షడ్భావవికారములులేని పరమాత్మకును, కేవల
 షడాత్మకమగు ప్రకృతికిని వేరువేరుగా కర్తృత్వ భోక్తృ
 త్వములు మొదలైన స్వభావములుగల సంసారములేదు.
 కనుక హకార సంజ్ఞగల యాత్మ స్వశక్తియైన సకారసంజ్ఞ
 గల ప్రకృతితో గలసి యుండుటవలన కల్గిన యాత్మయే
 తాను అభేదస్ఫురణచేత చేరినవాడై హంస స్వరూపమగు
 శబళబ్రహ్మమగును. అట్టి యా శబళబ్రహ్మము తొమ్మిది
 వాకిళ్ళు గల శరీరమనెడు పట్టణమందు ప్రవేశించి ఇంద్రి
 యములతోడను, ప్రాణములతోడను, మనస్సుతోడను,
 గూడినవాడై పంజరమందు సంచరించుచున్న పక్షివలె
 బయలు వెడలుటకు ఉపాయంబు తెలియక అనేక విధములైన
 సుఖదుఃఖములను అనుభవించుచు క్రిశించుచుండును.
 మరియు ఏనమయమందు హంస సహస్రారమును విడుచునో
 ఆనమయమందు అఖండ సచ్చిదానందమందు ఐక్యమగును.
 హంస స్వరూపుడే జీవుడు. ద్వితీయ రామనామ పద
 వాచ్యుడే జీవుడు. లోకమంతయు రామమయమైయున్నదని
 మహర్షులు గుర్తించిరి.

శిష్యుడు :- గురుదేవా ! అంతారామమయం. ఈ జగమంతా రామమయం! అండాండంబులు సిండాండంబులు బ్రహ్మాండంబులు బ్రహ్మలు మొదలుగ అంతారామమయం. అని పాదుచుందురుగదా ! ఈవిషయమును అనుభవ పూర్వకముగా తెలిసికొనుట యెట్లు ?

మహర్షి :- కుమారా ! వినుము.

శ్లో! రాకారేణ బహిర్యాతి మకారేణ విశేత్ పునః
రామరామేతి సచ్చబ్దో జీవో జపతి సర్వదా।

అనగా రాకారముచేత శ్వాసబయిటికి నచ్చుటయును మకారముచేత లోనికి ప్రవేశించుటయును జరుగుచున్నది. చరాచర ప్రాణికోటియంతయును ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసములపై ఆధారపడియున్నది. మనకు తెలియకుండగనే రామ-రామ అను మంత్రజపము సాగిపోవుచున్నది. జీవుడు శరీరమును క్షేత్రమును కాపాడుచు క్షేత్రజ్ఞుడై అజపగాయత్రిని సర్వకాలసర్వావస్థలయందును జపించుచునే యున్నాడు.

గాయత్రి = అనగా గానముచేయువానిని రక్షించు మంత్రము. జీవుడు లేనిచో దేహము శవమగును. జీవుడే దేవుడు. ఇతడేఅక్షరుడు. ద్వితీయ రామనామపదనాచ్యుడు. ఈ కారణములచే “ అంతా రామమయం ” అని అనుభవజ్ఞులు చెప్పుదురు. హంసయే జీవుడు. జీవుడే ప్రాణము.

హంస తత్త్వమయొక్క వాస్తవరూపము తెలియనిదే
బుద్ధిచలనము నశించదు. హంసమంత్రము నిష్కతో జపించి
నచో స్వచ్ఛమైన తెల్లని దేహముతోను, ఎఱ్ఱని ముక్కు
ఎఱ్ఱని కాళ్ళతోను హంసరూపము దర్శనమైనచో హంస
మంత్రము సిద్ధించినట్లు తెలిసికొనవలెను.

శిష్యుడు :- క్షేత్రము - క్షేత్రజ్ఞుడు. వీని లక్షణము
లెట్టివి ?

మహర్షి :- క్షేత్రలక్షణములు వినుము.

శ్లో॥ మహాభూతాన్యహంకారో బుద్ధిరవ్యక్త మేవచ
ఇంద్రియాణి దశైకంచ పంచచేంద్రియ గోచరాః
ఇచ్ఛాద్వేషస్సుఖం దుఃఖం సంఘాతశ్యేతనా ధృతిః
ఏతత్ క్షేత్రం సమాసేన సవికారముదావహృతం॥

భగవద్గీత 13 అధ్యాయ 6, 7 శ్లో॥

పంచమహాభూతములు, అహంకారము, బుద్ధి, మూల
ప్రకృతి, త్వక్కు, చక్షువు, శ్రోత్రము, జిహ్వా, ఆగ్రా
ణము, అను జ్ఞానేంద్రియము లైదును, వాక్కు, పాణి,
పాదము, పాయువు, ఉపస్థము, అనెడు కర్మేంద్రియము
లైదును, మనస్సు, జ్ఞానేంద్రియములకు గోచరములగు
శబ్దము, స్పర్శము, రూపము, రసము, గంధము అను ఆకా
శాది పంచ మహాభూతముల గుణము లైదును, విచ్ఛ
ద్వేషము, సుఖము, దుఃఖము, జ్ఞానస్వరూపమగు తెలివి,

శ్లోకము, అనువానియొక్క సమూహమేక్షేత్రము, అనగా శరీరము క్షేత్రము - జడమైనది. క్షేత్రజ్ఞుడు చైతన్య స్వరూపుడు. క్షేత్రమునశించునది. క్షేత్రజ్ఞుడు శాశ్వతుడు

శిష్యుడు :- దేశికేంద్రా ! ప్రాణమనగా కేవలము గాలిమాత్రమే కాదనియు, చైతన్యశక్తితో గూడిన వాయు స్వరూపమనియు అర్థమైనది. ఎక్కువ శ్రమపడినపుడు శరీరము అలసట చెందుటయును, శ్రమ తగ్గినపుడు సుఖమును అనుభవములో నున్నవి. దీనికి కారణమేమి ?

మహర్షి :- కుమారా ! వినుము. మానవునియొక్క ఆయుస్సు శ్వాసపై ఆధారపడియుండును. ఎక్కువశ్వాస ఖర్చు అయినయెడల త్వరగా మరణము సంభవించుటయు, శ్వాస తక్కువ ఖర్చు అయినయెడల మానవుడు ఎక్కువ కాలము జీవించుటయు జరుగుచుండును గమనింపుము.

శ్వాస	బయటికి వెడలునది	లోపలప్రవేశించునది	బయట నష్టమగునది
1 సాధారణముగా	అం లు	అం లు	అం లు
మాట్లాడునపుడు	12	8	4
2 నడచునపుడు	16	8	8
3 చేతిపనులుచేయునపుడు	20	10	10
4 వివాదపడునపుడు	24	12	12
5 నిద్రపోవునపుడు	48	30	18

6 పరుగెత్తునపుడు	54	27	27
7 సంభోగకాలమున	64	24	40

శ్వాస ఎంత ఎక్కువగా ఖర్చు అయిన అంతత్వరగా మానవుడు చనిపోవును. అందుచేతనే భగవద్గీతలో “మానం చై వాస్మి గుహ్యనాం” 10 అధ్యాయము 38 శ్లో॥ రహస్యము లలో నేను మానమును అని గీతాచార్యుడు ప్రబోధించెను. కావుననే మహర్షులు పర్వత గుహలలో ఏకాంతముగాను, మానముగాను సమాధి నిష్ఠలో నుందురు.

శిష్యుడు :- హంస శరీర తేజోమందు ఎట్లు ప్రయాణించుచుండును.

మహర్షి :- హంససంచారమును వినుము.

చక్రము	శ్వాస సంఖ్య	కాలము	దేవుడు
1 మూలాధారము 600	గం. 0-40 ని॥	గణపతి	
2 స్వాధిష్ఠానము 6000	గం. 6-40 ని॥	బ్రహ్మ	
3 మణిపూరకము 6000	గం. 6-40 ని॥	విష్ణువు	
4 అనాహతము 6000	గం. 6-40 ని॥	రుద్రుడు	
5 విశుద్ధము 1000	గం. 1-6-40 సె॥	జీవుడు	
6 ఆజ్ఞాచక్రము 1000	గం. 1-6-40 సె॥	సదాశివుడు	
7 సహస్రారము 1000	గం. 1-6-40 సె॥	గురు	
పరమార్థ			

యోగము	21600	24 గంటలు	
-------	-------	----------	--

60 శ్వాసక్రియలు జరిగినపిమ్మట దానికి ప్రాణమని పేరు. ఆరు ప్రాణములైన యెడల ఒక గడియ అగును. అట్టి గడియలు 60 అయినచో ఒక రాత్రింబగలు అగును.

$$\text{శ్వాసలు } 60 \times \text{ప్రాణము } 6 \times \text{ఘ } 60 = 21600$$

ఈలెక్క ప్రకారము 21600 సార్లు ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసములు జరిగిన ఒక రోజుగా పరిగణించవలెను. యోగులు ఏకాంతవాసములో ప్రాణాయామాది ప్రక్రియలచే శ్వాసను బంధించి సమాధులలో నుందురు. అట్టివారి శ్వాస తక్కువగా ఖర్చు అగుటచే వారు ఎక్కువకాలము జీవించెదరు.

శిష్యుడు :- ఆత్మను తెలిసికొనుట యెట్లు ?

మహర్షి - ఆత్మ పంచకోశ వ్యతిరిక్తమైనది. పంచకోశముల నెరిగినగాని ఆత్మతత్త్వము బోధపడదు. కోశము అనగా కప్పనది. ఖడ్గమును ఒరికప్పినట్లును, చింతగుల్లి చింతపండును కప్పినట్లును ఆత్మను పంచకోశములు కప్పియుండును.

పంచకోశములు అనగా :- అన్నమయ, ప్రాణమయ, మనోమయ, విజ్ఞానమయ, ఆనందమయకోశములని యైదువిధములు

1. అన్నమయ కోశము :- అన్నమువలన శుక్ల శోణితములచే గల్గునది. 1. పుట్టుట 2. ఉండుట 3. పెరుగుట 4. మార్పుచెందుట 5. క్షీణించుట 6. నశించుట

అను లక్షణములు గలది అన్నమయకోశము. అదే స్థూల శరీరము. జననముకంటె పూర్వమందును, మరణమునకు పరమందునులేదు. ఆత్మ మాతాపితృల సంయోగమువలన గలిగి లయమగుచున్నది. కనుక ఇది ఆత్మకాదు.

2. ప్రాణమయకోశము :- ప్రాణాపానసమానవ్యాసోదానవాయువులును, నాగ, కూర్మ, కృకర, దేవదత్త, ధనుంజయులనెడు ఉపవాయువులు, వాక్పాణి పాదపాయాపస్థలనెడు కర్మేంద్రియములునుగూడి ప్రాణమయకోశ మనబడును. ఇది క్షుత్ పిపాసలతోను, రజోగుణ అహంకారములతోను గూడియున్నందువలన ఇది ఆత్మకాదు.

3. మనోమయకోశము :- హంస స్వరూపమగు ప్రాణవాయువునందు మనస్సు నిల్వగా మనోమయ కోశమాయెను. మనస్సును, జ్ఞానేంద్రియము లైదును, ఈ యారునుగూడి మనోమయకోశమాయెను. ఇందు కామకోఠి లోభ మోహ మదమాత్సర్యములు అను వికారములు గలవు. కామకోఠి వృత్తులు ఒకప్పుడుండి ఒకప్పుడు లేకపోవుచున్నవి. కనుక ఇది ఆత్మకాదు. సుషుప్తిలో జడమై పడియుండి జాగ్రత్ స్వప్నావస్థలలో అహంకారముతో గూడుకొనియున్నది. కనుక ఇది ఆత్మకాదు.

4. విజ్ఞానమయకోశము :- ఆ మనస్సుచేత జ్ఞానమెరిగి ధ్యానమననాదివృత్తి కల్గినప్పుడే విజ్ఞానకోశము అని

చెప్పబడును. బుద్ధియును, త్వక్ చక్షుశ్రోత్ర జిహ్వప్రూ
ణంబులనెడు జ్ఞానేంద్రియములైదును గూడి విజ్ఞానమయ
కోశము అనబడును. ఈ కోశమందు విద్యామదమును,
తద్వారా మహదహంకారమును గలవు. కనుక ఇది ఆత్మ
కాదు. చిచ్ఛక్తితో గూడుకొనియుండు బుద్ధివృత్తి జాగ్ర
త్స్వప్నములయందు పరిణమించుచున్నందున ఇది ఆత్మకాదు

5. ఆనందమయకోశము :- అజ్ఞానమునందు పరమా
నందమును పొందితిని. అనియెడునదియే ఆనందమయ
కోశము. మలినసత్త్వరజస్తమో గుణాత్మకమైన యవి
ద్యయే ఆనందమయకోశము. ప్రియము మోదము,
ప్రమోదము, అనెడు వృత్తులతో గూడిన యజ్ఞానమే
ప్రధానముగాగల యంతఃకరణయే ఆనందమయకోశము.

ప్రియము :- పదార్థమును జూచినమాత్రమున కల్లు
నంతోషము.

మోదము :- తనకులభించినపిమ్మట గల్గినసంతోషము

ప్రమోదము :- అనుభవించినపిమ్మటగల్గినసంతోషము

ఈకోశము ఘటమువలె జడమైనది. కనుక ఆత్మకాదు.
త్రాటినిజూచి పాము అని భయము పొందినవానికి విచారణ
చేత భయముతీరి సంశయము రహితమైనటుల శ్రవణమనన
నిది ధ్యానలచేతను, నిత్యానిత్య వస్తువివేక విచారణచేతను,
పంచకోశములు రహితమై సర్వసాక్షియగు ఆత్మ హర

ణ్మయ కోశమందున్నట్లు తోచబడును. అదియే నిర్గుణమైన
ద్వితీయ రామనామతత్వ రహస్యము. అతడే ఆత్మా
రాముడు.

క॥ అది పరబ్రహ్మ ప్రతి
పాదకమత్యంత పరమపావనమనుమీ !
ఈ దివ్యమంత్రరాజము
మోదిత ధర్మార్థకామ మోక్షప్రదమన్ !

తే॥ రామపదవాచ్యు డాదినారాయణుండే
అతనికిని నాకు భేదమింతైనగలుగ
దద్యయబ్రహ్మమయుల మట్లగుటవలన
నింతి ! నాయందనేను రమింతు నపుడు॥

సీతారామాంజ । ఆ, 46, 48 ప.

ప్రశ్న :- గురుచక్రవర్తి ! దేవతా సాక్షాత్కారము
నకును, బ్రహ్మనుభూతికిని పంచభూతాత్మకమైన దేహ
మును పరిశుద్ధము చేసికొనవలసిన యావశ్యకత తెలుప
గోరెదను.

మహర్షి :- వత్సా ! వినుము. ప్రాచీనకాలమునుండియు
స్వర్గాస్వర్గ వివేకము ఆచరణలోనున్నది. శరీరమందు
అయిదు కోశములున్నవని తెల్పితినిగాదా !

1. అన్నమయకోశము :- అన్నమువలన వృద్ధి నొంది
జీవించునది.

2. పాణిమయకోశము :- శరీరమునకు చలనము కల్పించునది.

3. మనోమయకోశము :- పంచప్రాణములకు నంచలనము కల్పించునది.

4. విజ్ఞానమయకోశము :- సత్ అసత్ అని నిశ్చయించి నడిపించునది. (బుద్ధి)

5. ఆనందమయకోశము :- పరమాత్మనుండి జీవాత్మను వేరుపరచి ద్వైతభావము కల్పించునది.

బుద్ధి తత్త్వమునకు పరముగా ఆత్మతత్త్వమున్నదని శాస్త్రము చెప్పుచున్నది.

శ్లో॥ ఇంద్రియాణి పరాణ్యాహుః

ఇంద్రియేభ్యః పరం మనః

మనసస్తు పరాబుద్ధిః ।

యో బుద్ధేః పరతస్తునః ॥

గీత 3 ఆ 42 శ్లో॥

దేహమునకంటె కర్మేంద్రియములును, వానికంటె జ్ఞానేంద్రియములును, వానికంటె మనస్సును, మనస్సుకంటె బుద్ధియు, బుద్ధికంటె ఆత్మయు చైతన్యవంతమైనవి. పంచకోశములును అపవిత్రమగుటకు ప్రత్యేకముగా అయిదు కారణములు గలవు.

1. అపవిత్ర స్థూల పదార్థములద్వారా అన్యమయ కోశము అపవిత్రమైనచో దానికి మలము అనిపేరు.

2. ప్రాణమయ కోశమును అపవిత్రము చేయువానికి వికారము అనిపేరు.

3. మనోమయ కోశమును అపవిత్రము చేయునది విక్షేపము అనిపేరు.

4. విజ్ఞానమయ కోశమును మలినపరచునది ఆవరణము అనిపేరు.

5. ఆనందమయకోశమును అపవిత్రముచేయునది అస్మితము అనిపేరు.

[ఈ దోషములకు శుద్ధులు]

శవమును ముట్టుకొనినపుడు దేహము అపవిత్రమగును. మృతదేహమునుండి అన్యకోశములతో బాటు ప్రాణమయ కోశము లోకాంతరములకు వెళ్ళును. అచట ప్రాణమయ కోశము శూన్యమైయుండుటచే శవస్పర్శ చేయువానియొక్క ప్రాణశక్తిని శవము ఆకర్షించును. అందుచేతనే శవస్పర్శ చేసినవాడు స్నానము - అగ్నిస్పర్శ - సువర్ణస్పర్శ చేయుట చేతను, దేవతా దర్శనముచేతను, శుద్ధుడగును. అట్లే అపవిత్రమగు నేవస్తువును ముట్టుకొనినను స్థూల దేహము నకు దోషము తప్పక సంక్రమించును.

2. దేవాలయములలో విగ్రహములు స్థాపించినచోట ఏ వీరముగలదో అది ప్రాణమయ కోశమునకు చిహ్నము. చేతనశక్తి వ్యాపకమై యుండుదానికి వీరమనిపేరు. ఆ వీరమందు దైవీశక్తి తాండవమాడుచుండును. ఏ వీరమందు ఏగురుపరంపరాశక్తి తాండవించుచుండునో దానికి విరుద్ధమైన పరంపరాపూజలు నల్పిన దోషము సంభవించి నిత్య దేవత అప్రసన్నురాలగును.

3. మనోమయకోశము అపవిత్రమైనదనుటకు సూర్య చంద్రగ్రహణములే సాక్ష్యములు. “చంద్రమా మనసో జాతః” అను ప్రమాణముచే చంద్రునికిని మనస్సునకును సంబంధము గలదు. చంద్రుడు సూర్యుని ఛాయాబింబము. సూర్య చంద్రగ్రహణ సమయములయందు సూర్యచంద్రుల ప్రభావము మనస్సుపై ప్రసరించును. ఆమనో మాలిన్యమును స్నాన దాన జపాదులద్వారా పోగొట్టుకొనవలెను. జాతాశౌచ మృతాశేచముల ద్వారా మనస్సు మలినమైనపుడు శాంతికర్మల ద్వారాను, శ్రద్ధాదుల ద్వారాను ఆదోషముశాంతించును.

4. దుర్జన సాంగత్యమువలన విజ్ఞానమయకోశము అపవిత్రమగును. సజ్జన సాంగత్యముచే ఆదోషముహరించును.

5. ఆనందమయకోశము జీవభావమును వృద్ధి నొందించుటచే నిష్కామ కర్మలచేతను, ఈశ్వరోపాసన, గురుభక్తి, జ్ఞానసముపార్జనల ద్వారా అస్మిత దోషమునశించును.

అందుచే మానవుడు భగవద్భక్తి, సత్సంగత్యము, పవిత్రాహార విహారములు అలవరచుకొని నిత్యజీవితము సాగించుకొనవలెను.

ప్రశ్న :- గురువుంగనా ! తాము నాకు బోధించిన శ్రీరామ ధ్యానమునకు ఆధ్యాత్మికార్థమేమి ?

శ్లో॥ కాలాంభోధరకాంతికాంతమనిశం వీరాసనాధ్యాసితం
ముద్రాం జ్ఞానమయీం దధానమపరం హస్తాంబుజంజానుని ।
సీతాంపార్శ్వగతాం సరోరుహకరాం విద్యున్నిభాంరాఘవం ।
పశ్యంతం మకుటాంగదాది వివిధాకల్పజ్వలాంగంభజే॥

శ్రీరామచంద్రుడు నీలమేఘశ్యామసుందరుడై, వీరాసనాసీనుడై, జ్ఞానముద్ర చూపుచు, వామ హస్తమును వామజానువునందు చేర్చినట్లును, సీత ఎడమప్రక్క పద్మము చేతబట్టి మెఱపుతీగవలె ప్రకాశించుచున్నట్లును, వివిధాభరణములుదాల్చి సీతను చూచుచున్నట్లును, బోధించితిరి. ఇందలి నిర్గుణతత్త్వరహస్యమును వివరింపవేడెదను.

మహర్షి :- పరబ్రహ్మ తత్త్వము మంత్రపుష్పములలో “నీలతోయదమధ్యస్థాద్విద్యుల్లేఖేవభాస్వరా” అని చెప్పబడినది. ఆ తత్త్వమును దెల్పుటకే శ్రీరామచంద్ర ప్రభువు నీలమేఘ దేహము దాల్చెను, సీత విద్యున్నిభగా

చెప్పబడినది. సీత మెఱుపు తీగవలె ప్రకాశించుచున్నది. ఇచట జ్ఞానముద్ర అనగా అంగుష్ఠముపై తర్జనీ ప్రేలిని వాల్చి తక్కిన మూడు ప్రేళ్ళను చాపి చూపుట. అంగుష్ఠము పరమాత్మ సూచకము, తర్జనీ జీవసంజ్ఞ గలది. తక్కిన మూడు ప్రేళ్ళను సత్త్వరజస్తమో గుణములను దెల్పును. “నిస్త్వై గుణోభవార్జున” అని గీతాచార్యుడు ప్రవచించి యుండెను. త్రిగుణములను అతిక్రమించిన బ్రహ్మనుభూతి కల్గును. జీవుడు పరమాత్మవైపు చేరినపుడు సత్త్వరజస్తమోగుణములు దూరమగును. చిటికెనప్రేలు సత్త్వగుణసూచకము, అనామిక రజోగుణసూచకము, మధ్యమవ్రేలు తమోగుణ సూచకము. మానవులలో సహజముగా సత్త్వరజస్తమోగుణములు ఒకదానికంటె మఱియొకటి హెచ్చుగానుండును.

మఱియు సీత కుడిచేతితో తామరపువ్వు పట్టుకొని యున్నది. తామరపువ్వు నీటిలోను, బురదలోను పుట్టి నీటిని బురదను అంటదు. అట్లే రామోపాసన చేసి నీడ్డి పొందినవారికి తిరిగి జన్మయుండదు. సీత ప్రక్కన ఉండుట అనగా త్రిగుణాత్మకమైన మూలప్రకృతి నిర్గుణ పరమాత్మను ఆధారముగా చేసికొని సృష్టికార్యముల నడపుచుండును. రాముడు సాక్షిచూత్రుడే. సీత ఆంజనేయునికి శ్రీరామ తత్త్వమునిట్లు బోధించెను.

ను॥ సుమతీ! రాముడు నిర్వికారమున దాశుద్ధంబు బుద్ధంబు చింత్యమును వాచ్యంబతులం బతీంద్రియము సత్తామాత్రమున్ స్వప్రకా!

శము, నిర్ద్వంద్వము నిర్వికల్పమజమున్ సత్సంవిదానందరూ

పమమూర్తంబజరంబుకేవలపరబ్రహ్మంబుచింతింపగన్.

సీతారామాంజ 1 ఆ. 74 ప.

మూల ప్రకృతియగు సీత నిర్గుణ పరబ్రహ్మమును ఆధారముగా చేసికొని సృష్టికార్యముల నడపుచుండునని భావము. అందులకే వీరాసనస్థుడైన రాముడు తనవామాంకముపై నున్న సీతను చూచుటలోగల విశేషము. ప్రకృతిని విడిచి పురుషుడుగాని, పురుషుని విడిచి ప్రకృతిగాని యుండదు. ఆ రహస్యమును దెల్పుటకే శంకరుడు అర్థనారీశ్వర రూపము దాల్చెను.

ప్రశ్న :- మహర్షి చంద్రా ! సగుణోపాసన చేయునపుడు లమిత్యాది పంచపూజ చేయుదురుగదా ! ఇందలి రహస్యమేమి ?

మహర్షి :- ప్రపంచము పంచభూతాత్మకమైనది. మంత్రశాస్త్రజ్ఞులు భూతత్త్వమునకు లంబీజమును, ఆకాశతత్త్వమునకు హంబీజమును, వాయుతత్త్వమునకు యంబీజమును అగ్నితత్త్వమునకు రంబీజమును, జలతత్త్వ

మునకు వం బీజమును, సర్వతత్త్వ సముదాయమునకు సం
బీజమును నిర్ణయించిరి.

జపమునకు ముందు ఇష్టదైవమునకు భూతత్త్వమైన
గంధము సమర్పించిన పంచభూతములలో భూతత్త్వము
లేనిదేయగును. అట్లే పంచభూతములలోని తన్మాత్రలు
తీసివేసిన ఒక్క యాత్మారాముడే మిగులును. ఇదియే లమి
త్యాది పంచపూజా రహస్యము.

ప్రశ్న :- గురురాజా . మన యిష్టదేవతకు నివేద
నము చేయునపుడు నీరుచల్లి అమృతమస్తు, ఓం ప్రాణాయ
స్వాహా, ఓం అపానాయస్వాహా, ఓం వ్యానాయస్వాహా,
ఓం ఉదానాయస్వాహా, ఓం సమానాయస్వాహా, ఓం
సచేతసబ్రహ్మణేస్వాహా అని పంచవాయుస్మరణతో నైవే
ద్యము చేయుట యందలి బ్రహ్మతత్త్వ రహస్యమేమి ?

మహర్షి :- కుమారా ! వినుము. నైవేద్యము
చేయునపుడు గాయత్రీ మంత్రముతో పదార్థముపై నీరుచల్లి
“అమృతమస్తు” అని పంచప్రాణాహుతులిచ్చెదరు. గాయత్రీ
మంత్రముతో మొదటగల ఓం భూః, భువః, సువః, అనునవి
వ్యాహృతులు. తక్కిన మంత్రార్థమిది.

“తత్సవితుర్వరేణ్యం భర్గో దేవస్యధామహి
ధియో యోనః ప్రచోదయాత్”

పదవిభాగము

తత్ + సవితుః + వరేణ్యం + భర్గః + దేవస్య + ధీమహి +
ధియః + యః + నః + ప్రచోదయాత్.

అర్థము

యః = ఏ సూర్యభగవానుడు । నః + మనయొక్క ।
ధియః + అంతఃకరణప్రవృత్తులను । ప్రచోదయాత్ =
ప్రేరణచేయునో । తత్ = ఆ । సవితుః = సూర్యునియొక్క ।
వరేణ్యం = శ్రేష్ఠమైన । భర్గః = తేజస్సును, ధీమహి =
ధ్యానించెదము । ఈ మంత్రముతో నివేదన పదార్థము
పవిత్రమగును. అమృతమస్తు = ఈ పదార్థము అమృ
తము అగుగాక ! మృతీలేని బ్రహ్మస్వరూపమగుగాక !

తరువాత శరీరక్షేత్రమందుగల పంచవాయువులకు
స్వాహాచేర్చి నివేదనము చేయుదురు. స్వాహా పదము
అగ్నిలో హోమము చేయునపుడు ఉపయోగించవలెను.
శరీరక్షేత్రమందు పరమేశ్వరుడు వైశ్వానరాగ్ని రూప
ముతో శరీరమును నడపుచున్నాడు.

“అహం వై శ్వానరోభూత్వా ప్రాణినాం దేహమా
శ్రితః । ప్రాణాపానసమాయుక్తో పచామ్యన్నం
చతుర్విధం ” గీత 15 అ. 14 శ్లో॥

అని చెప్పుటకు కారణమిదియే. ప్రాణులు దేహము
నాశ్రియించి ప్రాణాపానాది వాయువుల కూడికచే ఏర్పడిన

వైశ్యానరాన్ని వై భక్త్య, భోజ్య, చోష్య, లేహ్య రూప
మైన యాహారమును పచనము చేయుచున్నాను. అని
నీతాచార్యుడే ప్రవచించెను శరీరమునకు వైతన్యశక్తి
నిచ్చు పంచవాయువులలో ప్రాణవాయువునకును అపాన
వాయువునకును ప్రాముఖ్యముగలదు. ప్రాణవాయువు
హృదయస్థానమందుండి ఉచ్ఛ్వాసము కల్గించును అనగా
గాలి లోనికి పీల్చునట్లు చేయును. అపానవాయువు నిశ్వా
సము కల్గించును. ఈ రెండు వాయువులును కలసి అగ్నిగా
మారును. వ్యానవాయువు శరీరమంతటను వ్యాపించి
ఇంద్రియాదులకు బలమునిచ్చును ఉదానవాయువు సుషు
ప్త్యవస్థయందు సకలేంద్రియములను ఉపసంహరించుకొని
తనకు కారణమైన యజ్ఞానమందు లయించును జాగ్రదవస్థ
యందు ఆయా ఇంద్రియములను ఆయాగోళకములయందు
జరుపుచు మరణకాలమందు సకలేంద్రియములను గ్రహించు
కొని లోకాంతరమునకు పోవును. ఇదికంతస్థానమందుండును.

సమానవాయువు భక్త్య, భోజ్య, లేహ్య, చోష్యము
లనెడు నాలుగు విధములైన పదార్థములను పచనముచేసి శరీ
రమునకు పుష్టి నిచ్చుచుండును. ఇది నాభిస్థానమందుండును.

ఇందుకు ప్రమాణము :-

శ్లో॥ హృదిప్రాణో గుడేఽపానః సమానోనాభిసంస్థితః

ఉదానః కంఠదేశస్థో వ్యానస్సర్వశరీరగః ॥

[అమర నిఘంటువు]

పిమ్మట సచేతనబ్రహ్మజేస్వాహా అని పరబ్రహ్మార్పణముగా నివేదనము చేయుదురు.

పంచప్రాణములు అధిదేవతలు చేయుపని.

1. ప్రాణవాయువు :- విశిష్టకుడు అధిదేవత. ఈ దేవతచే ప్రేరేపించబడిన ప్రాణవాయువు ఉచ్ఛ్వాసమును చేయుచుండును.
2. అపానవాయువు :- విశ్వకర్త అధిష్ఠానదేవత. ఈ దేవతచే ప్రేరేపింపబడిన అపాన వాయువు నిశ్వాసమును చేయుచుండును.
3. వ్యానవాయువు :- విశ్వయోని అధిష్ఠానదేవత ఈ దేవతచే ప్రేరేపించబడిన వ్యానవాయువు ఇంద్రియాదులకు బలమునిచ్చుచు శరీరమునుద్ధరించును.
4. ఉదానవాయువు :- అజుడు అధిష్ఠానదేవత ఈ దేవతచే ప్రేరేపించబడిన ఉదాన వాయువు పైన చెప్పిన వ్యాపారములనన్నింటిని చేయుచుండును.
5. సమానవాయువు :- జయుడు అధిష్ఠానదేవత. ఈ దేవతచే ప్రేరేపింపబడిన సమాన వాయువు అగ్నితో కూడుకొని ఆహారమును పచనముచేసి శరీరమునకు పుష్టినిచ్చును.

ఇది నివేదనము చేయుటలొని బ్రహ్మతత్త్వము.

ప్రశ్న :- ముద్రలు బ్రహ్మనుభూతికి ఎట్లు ఉపకరించును ?

మహర్షి :- మోదయతి ఇతి ముద్రా. ఆనందమును కల్గించునది. కావున ముద్ర అను పేరు కల్గెను.

శ్లో. మోదనాత్ సర్వదేవానాం ।

ద్రావణాత్ పాపసంహతేః ।

తస్మాన్ముద్రేతి సాఖ్యాత్

సర్వకార్యార్థ సాధినీ ।

సకల దేవతలను సంతోషపెట్టుటవలనను పాపరాశిని నాశము చేయుటవలనను ముద్ర అను పేరుకల్గెను.

1. భేచరి :- నేత్రములు మూసిగాని, మూయక గాని చిదాకాశమన చూపునిల్పిన భేచరీముద్ర యనబడును.

2. భూచరి :- గుర్వాజ్ఞ ప్రకారముగా కనులు కదలనీయక నాసికాగ్రమున చూపు నిల్పిన భూచరి యనబడును.

3. మధ్యలక్ష్మ్యము :- అరమోడ్పు కనులు రెండును నాసికము మధ్య చక్కగా చూపునిల్పి అపైన నిటలిము గాంచిన మధ్య ముద్రయనబడును.

4. వణ్ముఖీముద్ర - మూగ కనులు చెవులు ముఖ లించే భూమధ్యచూపు మనస్సు నిల్పి నాదబిందుకళలను ఆలించిన వణ్ముఖీముద్ర యనబడును.

5. శాంభవీముద్ర :- లోన చూపు బాహ్యమున పూర్ణలక్ష్మ్యము గలిగి మనస్సును చలనముడిపి చిదాకాశమున చూపు నిల్పిన శాంభవీముద్ర యనబడును.

పై వానిలో యోగులు తటచుగా షణ్ముఖీముద్రను అభ్యసింతురు. ఈ ముద్రను షణ్ముఖుడగు కుమారస్వామి భూలోకమున కందించెను. ఈ ముద్రాభ్యాసము వలన బ్రహ్మజ్ఞానము, తత్త్వముల రహస్యములు తెలియును. అభ్యాసకాలములో మొదటతత్త్వములరంగులుకాన్పించును.

ఒకప్పుడు పృథివీతత్త్వ చిహ్నమైన పసుపుపచ్చని కాంతియును, ఒకప్పుడు జలతత్త్వమునకు చిహ్నమైన తెల్లనికాంతులును, ఒకప్పుడు అగ్నితత్త్వమునకు చిహ్నమైన యెర్రని కాంతులును, ఒకప్పుడు వాయుతత్త్వమునకు చిహ్నమైన నీలకాంతులును, ఒకప్పుడు ఆకాశతత్త్వమునకు చిహ్నమైన వివిధకాంతులును, కాన్పించును. ఈ ముద్రాభ్యాసకాలములో అంతర్ధ్వని వినిపించును. అదియే బ్రహ్మవాణి, ప్రణవనాదము.

శ్లో॥ అనాహతస్య శబ్దస్య
తస్యశబ్దస్య యో ధ్వనిః
ధ్వనేరం తర్గతం జ్యోతిః
జ్యోతిరం తర్గతం మనః
తస్మనోవిలయంయూతి
తద్విష్ణోః పరమం పదమ్॥

అనాహతశబ్దమునుండి జ్యోతి పుట్టును. మనస్సు
ఆజ్యోతిలో లీనమగును. అట్లు లీనదశనొందిన స్థితికే
విష్ణువుయొక్క పరమపదమనిపెను.

[ఈ ముద్రాభ్యాస ఫలితములు]

1. పృథివీతత్త్వమును ధ్యానించుటచే దేహము
శలికయగును. హఠయోగి భూమిపైనుండి పైకిలేచును.
2. జలతత్త్వమును ధ్యానించుటచే ఆకలిదప్పికలు
తగును. నీటిలో మునిగియుండుశక్తి కల్గును.
3. అగ్నితత్త్వమును ధ్యానించుటచే అపరిమితమైన
భోజనశక్తి కల్గును. ఎండ, అగ్నిభయములను తట్టుకొనును.
4. వాయుతత్త్వమును ధ్యానించుటచే త్రికాల
జ్ఞానము కల్గును. అష్టసిద్ధులు కల్గును.
5. ఆకాశతత్త్వమును ధ్యానించుటచే అనేకా
లభ్యశక్తులు కల్గును. ఈతత్త్వసాధన ఐహిక కార్యము
లకు ఉపయోగించరాదు.

ఈ ముద్రలను అభ్యసించుటవలన నిర్గుణ తేజోరాశి
దర్శనమును, ఆనందానుభూతియు కల్గును.

ప్రశ్న :- గురుదేవా! హంసతత్త్వము నిర్గుణముకదా!
అది సిద్ధించినట్లు ఎట్లు తెలిసికొనవచ్చును? మరియు నిర్గు
ణానుభూతులు ఎట్లుండును?

మహర్షి :- హంసమంత్రమును గురూపదేశ ప్రకారముగా జపించినచో మంత్రాధిష్ఠాన దేవతయగు హంస తెల్లని దేహముతోను, ఎగ్గని ముక్కుతోను ఎర్రని కాళ్ళతోను సాధకునికి దర్శనము కావలెను. అప్పుడు మంత్రము సిద్ధించినట్లు అగును. మరియు మనస్సు లీనదశచెందినపుడు స్వచ్ఛమైన తేజోరాశి ఒకప్పుడు స్వచ్ఛమైన వెన్నెలవలెను ఒకప్పుడు గులాబీరంగుగాను, ఒకప్పుడు నీలమైన తేజోరాశిగాను, అనుభూతి కలుగును. ఇట్లు అనుభూతులు కల్గినచో నిర్గుణోపాసన సిద్ధించినట్లు తలంపవలెను.

ప్రశ్న :- మహర్షి చంద్రా ! మనస్సు అతి చంచలమైనదిగదా ! ఇట్టి మనస్సుతో నిరతిశయానందానుభూతి ఎట్లు కలుగును ?

మహర్షి :- శిష్యా ! వినుము. సగుణారాధనలో కృతార్థుడైనపిదప నిర్గుణత్వము సిద్ధించును. సగుణారాధనకే దేవాలయములును, దేవతామందిరములును నిర్మింపబడినవి సగుణధ్యానము పరిపక్వమైనచో నిర్గుణ బ్రహ్మానుభూతులు గోచరమగుచుండును. దేహమునకును దేవాలయమునకును పోలికగలదు. బ్రహ్మానుభూతికి దేవాలయములతో పనియుండదు. ఆస్థితివచ్చువరకును దేవాలయములు అవసరము. దేహమే దేవాలయము జీవుడే దేవుడు. కావున పంచభూతాత్మకమైన దేహమును ఎల్లప్పుడును పరిశుద్ధముగా నుంచుకొనవలెను

ప్రశ్న :- గురువర్యా ! దేహ దేవాలయములకు
పోలిక యెట్లు జీవుడు దేవుడు ఎట్లగును ?

మహర్షి :- శ్లో॥ దేహో దేవాలయః ప్రోక్తః

సజీవః కేవలశ్శివః ।

తుషేణబద్ధో వ్రహ్మస్వాత్

తుమాభావేన తండులః ।

శ్లో॥ ఏవంబద్ధః తథాజీవః

కర్మనాశో సదాశివః ॥

మన యెదుట కాన్పించు దైవమందిరము దేహము
యొక్క ప్రతినిధి. శరీరమందలి జీవుడు ఆలయమందలి
దేవుడై వెలసెను. అయితే జీవుడు అజ్ఞాని దేవుడు పరి
వ్రాణిజ్ఞాని. జీవునియందు అజ్ఞానము తొలగించినయెడల
జీవేశ్వరులకు భేదములేదు. అజ్ఞానముతోనున్నపుడు జీవు
డనియు, అజ్ఞానము తొలగిన దేవుడనియు తెలిసికొనవలెను

ఊకచే కప్పబడినపుడు ధాన్యమనియు, ఊకతీసివేసిన
బియ్యమనియు నిత్య వ్యవహారములో చూచుచున్నాము.
మాయాసంబంధము ఏర్పడినచోట అజ్ఞానివలె జీవుడై
భ్రాసించెను. మాయ తొలగినయెడల నిష్క్రియుడు,
అయిన దేవుడగుచున్నాడు.

[దేహ-దేవాలయములకు-పోలిక]

శ్లో॥ శీర్షం శిఖరమిత్యాహుః ; దేహముపై శిరస్సుగలదు.
గుడిపై శిఖరముగలదు. ఆశిఖరము మానవుని శిరస్సు
వంటిది

శ్లో॥ గర్భగేహం గళాంతరం : దేహమందలి కంఠము ఆల
యమున గర్భగృహమైయున్నది.

శ్లో॥ మంటపం కుక్షిమిత్యాహుః : నరుని కుక్షి గుడియందలి
మంటపముగ వ్యవహరింపబడెను.

శ్లో॥ ప్రాకారం జానుజంఘయోః : మోకాళ్ళు, పిక్కలు
మొనవి కోవెలమొక్క ప్రాకారముతో పోల్చబడినవి.

శ్లో॥ గోపురం పాదమిత్యాహుః ; నరునిపాదములు గుడికి
ఎదుట గోపురముగ అమర్చబడెను.

శ్లో॥ జీవన్తు ధ్వజముచ్యతే : శరీరమందలి జీవాత్మ ఆల
యమున ధ్వజస్తంభమై వెలసెను.

శ్లో॥ త్యజేదజ్ఞాన నిర్మల్యం సోహంభావేన పూజయేత్.
జీవుడు తనపైనున్న ఊకవంటి అజ్ఞానపు పొరను
(మాయావరణము అను వస్త్రమును) సద్గురువు తొల
గించినయెడల అతడే దేవుడగును.

(సకందోపనిషత్.)

అందుచేతనే “ఇనం శరీరం కాంతేయ క్షేత్రమిత్యభి
ధాయతే” అని గీత చామ్యుడు ప్రవచించెను.

ప్రశ్న :- బాహ్యకర్మలను విడిచి ఈ దేహమందే
బ్రహ్మనుభూతి పొందుట యెట్లు ?

మహర్షి ! ఇంతవరకును సగుణోపాసన, నిర్గుణో
పాసన విషయములు తెల్పితిని. విగ్రహారాధనలో భ్యానా
దులు క్రమక్రమముగా వృద్ధిపొంది నిర్గుణసాధనకు మార్గము
చూపును. క్షర + అక్షర అతీతమైనది బ్రహ్మతత్త్వము
అదియే శుద్ధ నిర్గుణ పరబ్రహ్మ తత్త్వము. ఆ బ్రహ్మను
భూతి గల్గుటకు సద్గురు నేన, సద్గురుబోధ, ముఖ్యము.
భగవంతుడు మనకు కాన్పించడు. కాని శిష్యబోధకై
మానవదేహముతోవచ్చిన గురువును నేవించి గురూపదిష్ట
ప్రకారము సాధనలు గావించినచో భగవద్దర్శనముకలుగును.
భగవంతునికంటె గురువే గొప్పవాడు. సద్గురువు తన
యాధ్యాత్మిక శక్తిని వీక్షణ, స్పర్శ, బోధనాదులచే శిష్యు
నిలో ప్రవేశపెట్టును.

శ్లో॥ యస్య దేవే పరాశక్తిః యథాదేవే తథా గురౌ ।

దేవునియందు ఎట్టి భక్తియుండునో గురువునందు
అట్టిభావన యుండనలయును. ఆదికాలమున మహర్షులకు
బ్రహ్మనుభూతి కల్గించుటకు శంకరుడే దక్షిణామూర్తి
రూపమున అవతరించెను.

శ్లో॥ చిత్రం వటతరోహృతే ।

వృద్ధాశ్శిష్యా గురుర్యువా ।

గురోస్తు మానవ్యాఖ్యానం ।

శిష్యాస్తు భిన్న సంశయాః ।

వటతరుమూలమున శ్రీ దక్షిణామూర్తి జ్ఞానముద్ర
దాల్చి మాన వ్యాఖ్యానముతో బోధచేయునపుడు అనేక
జన్మలచే వృద్ధులైన శిష్యులు సంశయరహితులైరి. మరియు
నొక రహస్యము వినుము. బ్రాహ్మణులకు మాత్రమే
బ్రహ్మజ్ఞానము కలదనియు తక్కినవారికి లేదనియు భావించ
రాదు. నేను కైన్సవయోగులను, మహమ్మదీయ యోగు
లను, బైరాగులవలె కాన్పించు అవధూతలను డెబ్బది ఇద్ద
రిని దర్శించి వారి అనుగ్రహముపొంది ఆధ్యాత్మిక రహస్య
ములను సాధించితిని. సగుణ సిద్ధిగాని, నిర్గుణసిద్ధిగాని
సాధనచేతనే సాధ్యమగును. బ్రహ్మనుభూతియు, సమాధి
నిష్ఠయు గురుకటాక్షముచేతనే లభ్యమగును.

“వెదుక వెదుక దొరకు వేదాంతవేద్యుండు

వెదకువారి తానె వెదకుచుండు”

ఇది వేమనయోగి ప్రవచనము.

శ్లో॥ పూజాకోటి నమం స్తోత్రం స్తోత్రకోటి సమోజపః

జపకోటి నమం ధ్యానం ధ్యానకోటి సమోలయః ।

శ్లో॥ గురోః కృపా ప్రసాదేన బ్రహ్మవిష్ణుమహేశ్వరాః
సామర్థ్యమగమన్ సర్వే సృష్టిస్థిత్యంత కర్మణి
సాగ్రంద పురాణమ్.

ఒక్క గురు సేవ చేతనే క్షరాక్షర విలక్షితమైన బ్రహ్మ
తత్త్వము సిద్ధించును. కావున గురువును మానవమాత్రు
నిగా భావించరాదు. ఇంతవరకును నేను బోధించినది
ఆత్మతత్త్వము. ఇది “శ్రీరామ రామరామ” అను
మంత్రములోని ద్వితీయ రామనామ తత్త్వవిశేషము.

క॥ అది యాపోజ్యోతి యనం

గదలక ద్విదశమున దనరు కళయామిద్య

మొదలిటి వెలుగు వెలుగున

ల్లదె యాత్మారామ తత్త్వమగు ననిలసుకా

నీతారామాంజనేయం. 1 ఆ, 155 ప.

ఆజ్ఞాచక్రిమందు ప్రకాశించెడు మహా తేజస్సుగు హిర
ణ్మయ మండలమే ఆత్మారామ తత్త్వము.

క॥ నిష్కారణము నిరీహము

నిష్కంపము నిష్క్రియంబు, నిష్కల్మషమున్

నిష్కళము నిష్కళంకము

నైష్కర్మ్య పాప్య నిర్గుణబ్రహ్మమగున్

నీతారా. 2 ఆ. 7. చ.

తే॥ ప్రేమమీరంగ శ్రీరామ రామరామ
యనుచు సంతంబు మత్స్యరూపానుభవము
జేయువారల దక్క నీ సీతమిగుల
నెట్టి వారల జిక్కుల బెట్టుననఘ॥

సీతా, 3 ఆ 80 ప.

అంజనేయా ! శ్రద్ధాభక్తులతో నిరంతరము శ్రీరామ
రామరామ యని సచ్చిదానంద నిత్యనిర్మల స్వరూపము
లనిడు పంచ చిహ్నములచే తెలియదగిన నా స్వరూపాను
భవము తెలియనివారు ఎంతటి మహనీయులైనను వారిని
సీత యను పేరుగల యీ మూల ప్రకృతి విశేషములగు
భ్రమలతో తగిలించును.

మరియు పరబ్రహ్మమునకును, కూటస్థచైతన్యమున
కును ఐక్యము కలుగజేసెడి జ్ఞానస్వరూపమైనదియు, చంద్ర
చంద్రికలవలె నన్ను ఎప్పుడును ఎడబాయనిదియు, అను
గ్రహము కలదియు, అగు నీ సీతా పరమేశ్వరిని అనుకూల
వతిగా జేసికొనుము. అట్లు చేసితివేని ప్రత్యేకార్థమైన
నీకు శాశ్వతమైనట్టియు, ప్రత్యేకీతమైనట్టియు, బ్రహ్మ
సందానుభవము లభించును.

తే॥ ఆతత ప్రత్యగాత్మడనైన నేను ।
 బ్రహ్మరూపుడనని నా స్వభావమరసి ।
 తెలియుటకునొప్పు మరియా తృప్తీయ రామ
 నానుము క్షరాక్షర విలక్షణంబునగుచు॥

సీతా॥ ౩ ఆ. 87 ప.

అంతటను వ్యాపించియుండు కూటస్థుడనైన నేను
 సత్యజ్ఞానానంద స్వరూపుడనని నా యునికిని శోధించి తెలిసి
 కొనుటకు ఆ మూడవ రామనామము వశించెడు భూత
 భౌతికములకంటెను, కూటస్థచైతన్యమునకంటెను వ్యతిరిక్త
 మగు అసిపదమై ప్రకాశించును.

తే॥ ప్రేమచే నిట్లు శ్రీరామ రామరామ ।
 యనుచు నన్ను భజించు మహాత్ములకును ।
 మిగుల నిత్యానపాయని యగుచు యోగ
 సిద్ధిగావించుచుండు నీ శ్రీ వధూటి॥

బ్రహ్మవిద్యాస్వరూపిణియగు సీతాదేవి అత్యంత
 ప్రీతిచేత పైన చెప్పినట్లు శ్రీరామ రామరామ యని
 కేవలాత్మడనైన నన్ను నేవించు మహనీయుల నెప్పుడును
 విడువనిదియై వారలకు ఐక్యసిద్ధిని చేయుచుండును. ఈ
 తత్త్వమును శ్రీరామచంద్రుడు ఆంజనేయునికి బోధించెను.
 నేను చేయు శ్రీ రాజరాజేశ్వరీ తాంత్రికముగూడా సీతా
 పూజయే. శతకంఠ రావణాసురుని శ్రీరాముడును ఇతర

దేవతలును సంహరించలేనపుడు సీత పరాశక్తియై యుద్ధ
 భూమిలో నిలిచి ఆరాక్షస సంహారమునకు కారణమయ్యెను
 ఆ పరాశక్తిని శాంతింపజేయుటకు శ్రీరాముడే ఆ శక్తిని
 పూజించెను. అప్పుడే ఈరాజరాజేశ్వరీ తాంత్రికము పుట్టి
 నది. శ్రీ చిదానందయోగించెంత బమ్మెరపోతన సాధించిన
 శ్రీవిద్యలలితయే. అందుచేతనే పోతన తన పద్యములలో
 తరచుగా “లలిత మర్యాదుడైన ప్రహ్లాదుడధిప” “లలిత
 స్కంధము కృష్ణమూలము శుకాలాపాభిరామంబు” అని
 నీతాపర మేశ్వరిని లలితగా ఆరాధించెను. ఆదిశంకరాచార్య
 స్వామివారు స్థాపించిన అష్టావశ పీఠములును పరాశక్తి
 ప్రధానమైనవే. కావున శిష్యుడు గురుసేన మరువక
 బ్రహ్మవిద్యను సాధించవలెను. నేను ఆరాధించు దేవిని
 గాయత్రీ, సావిత్రీ, సరస్వతీ దేవతాత్మక బాలా త్రిపుర
 సుందరీ బ్రహ్మవిద్యా రాజరాజేశ్వరిగా పూజించుచుందును.

ప్రశ్న :- యోగిచక్రవర్తి ! పరీత్యగాత్మ పరమా
 త్మల నైక్యము చేయుటకును, బ్రహ్మనుభూతి నొందుట
 కును సాధనలెట్టివి ?

మహర్షి :- పుత్రా ! వినుము.

శ్లో. ఖమధ్యే కురుచాత్మానం ఆత్మ మధ్యేచఖం కురు
 ఆత్మానంఖమయం కృత్వానకించిదపిచింతయేత్.

భగవదుత్తంగీత 1 అధ్యాయము 14 శ్లో.

చిదాకాశమధ్యమందు జీవాత్మను, ఆత్మమధ్యమందు చిదాకాశమును నిలుపవలయును. అనగా జీవబ్రహ్మలకు అభిన్న సత్రాకమును భావింపవలయును. జీవాత్మను చిదాకాశమయముగాజేసి ఇతరమును కొంచెమైనను ఆలోచింప గూడదు.

ప్రశ్న :- సాలంబము అనిత్యమైనదిగదా ! నిరాలంబము శూన్యమైనదిగదా ! ధ్యానము ఎట్లు కుదురును ?

మహర్షి :- నాయనా ! బ్రహ్మనుభూతి కల్గుటకు నాల్గు పేదములలో నాల్గు మహావాక్యములు గలవు.

1. ప్రజ్ఞానం బ్రహ్మ :- ఋగ్వేదోపనిషత్తు.
2. అహం బ్రహ్మస్మి :- యజుర్వేదోపనిషత్తు.
3. తత్త్వమసిబ్రహ్మ :- సామవేదోపనిషత్తు.
4. అయమాత్మాబ్రహ్మ :- అధ్వర్వవేదోపనిషత్తు.

పై మహావాక్యములను అర్థానుభూతితో జపించిన నిష్కళంక బ్రహ్మనుభూతి కల్గును.

1. ప్రజ్ఞానం బ్రహ్మ :- అను వాక్యమునందు ప్రజ్ఞానమనెడి పదమునకు అర్థము ఇట్లున్నది.

శ్లో॥ యేనక్షతే శృణోతనం
జిఘ్రతి వ్యాకరోతిచ ।
సాధ్యసాధువిజానాతి
తత్ ప్రజ్ఞానమితీర్యతే॥

జీవుడు నేత్రములతో వేనిని చూచుచున్నాడో !
చెవులతో వినుచున్నాడో ! నాసికతో వాసన చూచు
చున్నాడో ! నాలుకచే వ్రడుచులను గ్రహించుచున్నాడో !
దేనిచే మంచి చెడ్డలను తెలిసికొనుచున్నాడో అదియే
ప్రజ్ఞానము.

శ్లో॥ చతుర్ముఖేంద్రదేవేషు ।
మనుష్యాశ్వగవాదిషు ।
చైతన్యమేకం బ్రహ్మతః ।
ప్రజ్ఞానం బ్రహ్మమయ్యపి॥

చతుర్ముఖుడు మొదలగు దేవతలయందును, మను
ష్యాది జీవరాసులయందును, అనుస్మృతమై ఏచైతన్యము
కలదో అదియే నాయంగుండెడి ప్రజ్ఞానమనెడి చైతన్యము.
అదియే బ్రహ్మన్వరూపము, చైతన్యము, ప్రజ్ఞానము,
బ్రహ్మము, అత్మ అను పేర్లుమాత్రము వేరుగాని వస్తువు
ఒక్కటియే. కాన నేనే బ్రహ్మమని నిశ్చయించుకొనుము.

2. అహం బ్రహ్మస్మి :- అర్థవివరణము.

శ్లో॥ పరిపూర్ణః పరాత్మాస్మిన్
దేహేవిద్యాధికారణే ।
బుద్ధేస్సాక్షిః తయాస్థిత్యా
స్ఫురన్నహమితీర్యతే ।

పరమాత్మ భూతమైన చైతన్యమే అహంకారము. తోడ గూడుకొని “ అహమ్ ” అని స్ఫురించుచున్నది. స్వతః తానై పరిపూర్ణమైన పరమాత్మ ఈ వాక్యమునందు బ్రహ్మమనెడు పదమునకు లక్ష్యార్థము బుద్ధికి సాక్షియై యుండెడి నేనే బ్రహ్మమైతిని. అస్మి అనెడు పదముచేత ఐక్యము ప్రతిపాదించబడుచున్నది. కావున నీవు ఇటుల నిశ్చయించుకొనుము

3. తత్త్వమసిబ్రహ్మ :- అర్థవివరణము.

శ్లో॥ ఏకమేవాద్వితీయం స
నామ రూపవివర్జితం ।
సృష్టేః పురాధునాప్యస్య
తాదృక్ త్వంతదితీర్యతే ।

సృష్టికి పూర్వమందు ఏకమై నామరూప రహితమై యే చిద్రూపుడైన యాత్మ యుండెనో ఆయాత్మకు నిష్పదు

స్థితినమయమందును, ఉప దేశ కాలమందును తత్ అను
పదముచేతను నామ రూపరహితమైన చైతన్యముమాత్రమే
తత్పదార్థమని చెప్పబడును.

వినునట్టి యధికారియొక్క దేహేంద్రియాదులకు అతీ
తమై సాక్షిభూతమైన చైతన్యమే త్వమ్ పదముచేత చెప్ప
బడుచున్నది. అసి యనెడు పదముచే ఐక్యము. ఆతత్పద
లక్ష్యార్థమైన చైతన్యమే నీవు త్వంపదలక్ష్యార్థమైన నీవే
ఆతత్పద లక్ష్యార్థము. కనుక అధికారియైన నీవు ఈ వాక్య
ర్థంబును అనుసంధానముచేయుము.

4. అయమాత్మాబ్రహ్మ :- అర్థవివరణము.

శ్లో. స్వప్రకాశ పరోక్షత్వం
అయమిత్యుక్తితోమతం
అలంకారాది దేహాంశాత్
ప్రత్యేకాగ్నేతి గీయతే॥

అయం అనెడు పదముచేత స్వవశమై నిత్యాపరోక్షమై
యుండునది యీ యాత్మయని చెప్పబడుచున్నది. అహం
కారము మొదలుకొని స్థూలదేహపర్యంతంబును నాయహం
కారము నాదేహంబని యెరుంగుచుండెడి చైతన్యమే ప్రత్యే
కాత్మ రూపము. జగదధిష్ఠానభూతమైన బ్రహ్మమే స్వప్ర
కాశమైన యాత్మ. నీవే సచ్చిదానంద స్వరూపుడవైన
యాత్మస్వరూపుడవు.

[జీవన్ముక్తుని లక్షణము]

మ॥ అస పేక్షుండనమానుడై ధనికదీనాలాపముల్ వీనులన్
 వినకే కర్మత దేహచేష్టలనొగిన్ వీక్షింపకే నిత్యమున్
 దనుఁదాజూచుచుఁ బావనాత్మకసుతార్థశ్రేణిసత్యంత పా
 వనముంగా నొనరించుచుఁజెలగు జీవన్ముక్తుడానందుడై

సీ॥ ఒకవేళ తనయందు సకల ప్రపంచంబు

కల్పితంబనియెంచి కాంచినవ్వు ।

నొకవేళ సర్వభూతోపాధి తతియందు

దనుజూచి మిగుల సంతసముజెందు ।

నొకవేళ దేహుడు లొప్పుగా విహరింప

సర్వసాక్షినటంచు సంభ్రమించు ।

నొకవేళ నన్యమించుక లేదొకండనే

నని నిర్వికల్ప సమాధినొందు ।

తే॥ నతులవైరాగ్య బోధోపరతులగల్గు ।

నతని మహిమలు గణుతించి యభినుతింప ।

హరిహర హిరణ్యగర్భులకైన దరమె ।

యపరిమిత సద్గుణనికాయ యాంజనేయ ।

నీతారామా. 3 ఆ. 178, 179 ప.

[ఫలశ్రుతి]

ఉత్సాహ :-

ఇదియే వేదశాస్త్రసారమిది యనంత సౌఖ్యదం
 బిదియే రాజయోగశాస్త్రమిదియే బ్రహ్మవిద్య మ
 ధృదయమిదియే దీని నిరతమెవ్వడేని భక్తితో
 నదమలాత్ముడగుచు మిగుల జడువ వినిన వ్రాసినన్.

సీతారామా. 3 ఆ. 188 ప.

శ్రీ శ్రీ శ్రీ స్వేచ్ఛానందనాథ దీక్షానామక నెంకట
 సుబ్రహ్మణ్య మహర్షి బోధామృత ప్రసాదబద్ధ కవితా
 విశేష భారద్వాజసగోత్ర పవిత్ర కాత్యాయనసూత్ర
 లింగాల మంగమాంబా వెంకన్నశర్మ పుత్ర శ్రీరామచంద్ర
 బ్రహ్మనందనాథ దీక్షానామక లింగాల సూర్యనారాయణ
 ప్రణీతంబైన శ్రీ సుబ్రహ్మణ్య మహర్షి బోధామృత
 నిర్గుణోపాసన గ్రంథము
 సంపూర్ణము.

హిందూ ధర్మ ప్రచార కేంద్రము

దువ్వ P. O, తణుకు కాటాకా, పశ్చిమగోదావరి జిల్లా.

లింగాల సూర్యనారాయణ రచనలు.

1. శ్రీ సుబ్రహ్మణ్య మహర్షి చరిత్ర.
2. శ్రీ సుబ్రహ్మణ్య మహర్షి బోధామృతము
(సగుణోపాసన)

3. శ్రీరామదర్శనము

పై మూడు గ్రంథములను హైదరాబాదు ఎండ్రో మెంటు కమిషనరువారు ది. 22-8-1977 సం॥రం తేదీని అపూర్వపుచ్చేయించి ఆంధ్రప్రదేశ్ మండలి అన్ని దేవస్థాన గ్రంథాలయములకును అర్దర్లు ఇచ్చియున్నారు.

4. ముక్తికాంత చరిత్ర (మహేంద్రవాడలోగల శ్రీ రాజ రాజేశ్వరీదేవి ప్రత్యక్ష మహిమలు తెలుపునది)
5. శ్రీ సుబ్రహ్మణ్య మహర్షి పూజా విధానము.
6. శ్రీ సుబ్రహ్మణ్య మహర్షి సుప్రభాతము.
7. శ్రీ సుబ్రహ్మణ్య మహర్షి నైవేద్యము.
8. శ్రీ శంకరాచార్య శ్రీవిశ్వనాథాచార్యస్వామి స్తుతి-మరియు సుబ్రహ్మణ్య మహర్షి దివ్యలీలాతరంగిణి.
9. శ్రీ విశ్వనాథాచార్య పూజావిధానము.
(సార్వత్రిక పరమేశ్వరుల దివ్యానుభూతుల నొందుటకు మార్గదర్శకము)

10. నిర్గుణోపాసన (బ్రహ్మనుభూతితో నమాధి నొందు
టకు చక్కని రాచబాట)
11. నిత్యపార్థన (అనుభూతులతో కూడినది)
12. శ్రీ సీతారామ సాక్షాత్కారము.
13. శ్రీ రాజరాజేశ్వరీ ప్రార్థన.
14. మా గురుదేవుడు (శ్రీ సుబ్రహ్మణ్య మహర్షి
విశిష్టత)
15. శ్రీ వేణుగోపాలస్వామి చరిత్ర.
16. శ్రీ నాగేశ్వరస్వామి చరిత్ర.
17. శ్రీ పార్వతీ స్తవరాజము
18. శ్రీ దానేశ్వరి అమ్మవారి చరిత్ర.
19. శ్రీ దానేశ్వరీ పూజావిధానము.
20. హిందువు - జగద్గురువు (హిందూమతము -
ప్రత్యక్ష దైవము)
21. హిందువుల పునర్జన్మ సిద్ధాంతము.
(సాక్షాత్కారములతో నున్నది)

ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములకు :

హిందూ ధర్మ ప్రచారక - ఉధయభాషాప్రవీణ
లింగాల సూర్యనారాయణ,
దేవస్థాన పండితుడు.

దువ్వ P. O.

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా,

Pin. 534 156.